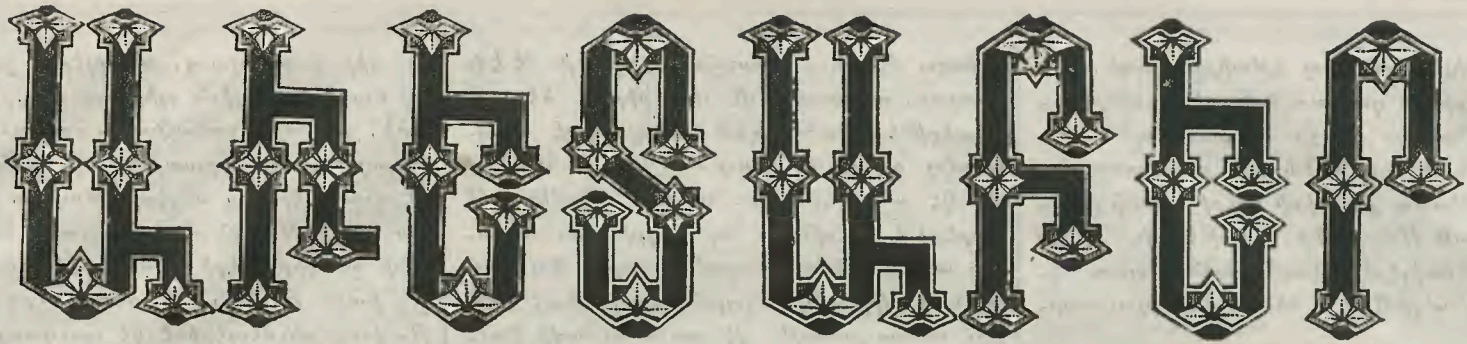

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԻԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 30.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22, 1887.

Ն. 43.

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

	Մահճիկ
Էնտիշէ Էտէն Խրիսթոյանլար	337
Պաթմայճ՝ Մը	337
Նաթը Եաշամալը Իզ	338
Մորմանլար	338
Ֆրանգո-Ալման Հոստուտընտա Զուհուր	
Էտէն Պիր Հատիսէ	339
Պուլաշըզ 'Իլլէթէրին Նագիլէր	340
Միւթէնէվիէ	340
Մէրքէզ Ե Թիւրքիա Գոլէճիին Օն Պիրինճի	
Սէնէվի Բափօրթընտան Միւթէթըրաճ	341
Մէթընալար	341
Շուհուշաթ Ը Սէյաթի	343
Ագճէրին Ֆիյաթը	344

ԱՒԵՏԱՐԵՐ. Հեր հափրա Ճուսմա երբեք կիսնիս ցնշր օլունուր:

Մեմալիք ի շահանգ վե տիյար Ե Ենեպիյե իջին անգիլիյի պեր վեճնի փեշին 2, վեպար Ե ալլըղ 1 սիմ Մեհմետիյե, վեպիր ցիսիսե սի 40 փարա տըր: Փօսրա իւնթերի քարա-Ֆըմըգա ա՛խտ տիր:

Ղազեքայա տերճ իջին քանիքար Խաթապօրտա Ամերիգան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարըմ իսմինգ, ապօնգ Եազըյմազ, վե փօստայա ա՛խտ մեփատտ իջին մեքքուպ վե ազգե Մր. Ո. Ո. Բիթե կեօնտերիյմի տիր:

Ամերիգան Մեհմետիյե Ե Երբէթի Թարաֆընտան, ՍԱՀԻԳԻ ԻՍԹԵՑԱԶ, Ճ. Բ. ԿՐԻՆԷ, ՄԻՆԷԼԻՏ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ԷՆՏԻՇԷ ԷՏԷՆ ԽՐԻՍԹՈՒՅԱՆԼԱՐ

Էնտիշէ Էտէն Խրիսթոյանլար իբր թաղըմ տըրլար — պիր թաղըմը կեմիշ վե պիր թաղըմը կեմիճէր հազդընտա էնտիշէ Էտէրլըր: Պիրինճի սընթօտան օլանլար տա՛խմա Էսքի Եանկըլարը հազդընտա փիղան Էտիպ, Էսքի խաթալարը իշին նատիմ օլուրլար: Վէ փիլան պիր իշտէ եա քէնտիլըր վե եապաշգա պիրի փերդի մուամէլէ Էթմիշ օլա իտի, չիմտիքինտէն ա՛լա պիր հալտէ պուլընաճաղ իտիլըր տէյիւ տիւչիւնիւրլըր: Ֆազաթ կեչմիշէ Էտէֆ զերրէ գատար ֆա՛խտէ Էթմէտիյինտէն, վէ նէ քի օլմուշ իտէ, անտէ արթըզ պիր կէօնէ թէպտիլաթ Էտիլմէյէճէյինտէն, Էնտիշէ իլէ կէչիլիլէն վազըթլար պիհուտէ կէչէր: Օլ պիր սընթօտան օլան խրիսթոյանլար իտէ տա՛խմա նէ վուգու՝ պուլաճաղ տէյիւ Էնտիշէ Էթմէքտէ տիրլըր: Անլըրին մէ՛յուս պիր հալտէ ալթընտա Էզիլտիլըր Ե Էսքի կեչմիշին Ե Էսքի կէչմիշիլըր տէյիլ, վէ հաթթա հալը

հաղըրն Ե Էսքի տաթի տէյիլ, անճաղ կէլէճէքտէ թէսատիլ Էտէճէքլըր, վէ տահա աղըր օլաճաղընա իգնա՝ օլմուշ օլաղըլար Ե Էսքի տիր: Վազը՛ա քէնտիլըրէ պու կիւն թէսատիլ Էտէճէք գօրգուսըլէ տիւնըր Էնտիշէ Էթմիլըր շէյլըր զանն Էյլէտիլըր գատար աղըր պուլմատըլարըն, վէ հէփիսի պու իտէ պու գատարըն կէօթիւրէ պիլէճէքլըր իգրար Էտէրլըր: Ֆազաթ, կէլէճէքտէ թէսատիլ Էտէճէքլըր շէյլըրն տահա փերդի օլաճաղըն զանն Էտէրլըր: Եարընքի կիւնիւն Ե Էսքի կիւնիւն զայլէթ աղըր օլուպ, անըն ալթընտա Էզիլէճէքլըրն ֆարզ Էտէրլըր: Պէյլէճէ անլըր պաշարընա թէհամիւլ Էտէմէյէճէքլըր տէրէճէտէ աղըր պիր փէլաքէթ կէլէճէք գօրգուսըլէ վէ պէլըր տէ Էթմէսի կիւնիւն սապահընա վասըլ օլմայարազ իտիլ Էթմիլըր պէլալալա ապա ուղղամայաճաղըր իբէն, Էնտիշէ իլէ հալը հաղըրտա օլան իշլըրին Էյի պիր սուրէթտէ ինրատան յաճիլ գալըրլար: Ֆազաթ հազիգաթ Ը հալտէ օլարազ պիղտէն պիր վազըթտա պիր իշտէն զիյատէ պիր շէյ թալէպ օլունմազ. օ տաթի հալը հաղըրն վազիֆէսի տիր: Օ վազիֆէ հէր նէ տէ օլա ինրա օլունմալը արը. վէ պու վազիֆէսին իֆասընտա պիղ հիշ պիր վէճիլէ սա՛խր վազիֆէլըր իհմալ Էտէմէյիլ, չիւնքի վազիֆէլըր պիրի պիրլըրնէ գարըմաղլար: Հալը հաղըր վազիֆէսին հէմ կէչմիշէ հէմ տաթի կէլէճէյէ՛ալաղապը վար արը: Կէչմիշ վէ կէլէճէք հալը հաղըր վազիֆէսին նէտէն իպարէթ օլտըրըն թէֆթիլնտէ օրթայա կէլըր: Ֆազաթ հալը հաղըրն վազիֆէսի փիլըրիլըտէ Էյիճէ իղազ օլունտըգտա, քի պու չօգ կիւն տէյիլ տիր, քէնտիլ քէնտիլիլ քեամիլէն վէ պիլա գուսըր ՛Էօմիլն պիրիճիք վազիֆէսինէ, եա՛նի հալը հաղըրն — կէչմէքտէ օլան տաղիգէնին — վազիֆէսինէ վէրէ պիլըր իղ: Պունտա մուվաֆֆաղ օլա պիլմէք իշին, կէչմիշ վէ կէլէճէյի խաթըմըլտան քեամիլէն չըգարմազ կէրէյիլ: Հէր վազըթտա պիր տաղիգէ եաշաղըլըմըզ,

վէ հալը հաղըրտա օլան պիրիճիք վազիֆէմիլ չիմտիքի մէշղուլիլթիմիլ օլտըր տիւչիւնճէսի պիղիմ իշին թէսէլլիպալը պիր տիւչիւնճէ օլմազ կէրէք տիր: Պու մէպտէնին պիլթիւն Ե Էսքի Էտէն գապուլ օլունմալը ՛Էօմիլն պիր չօգ Էնտիշէլըրնէ նիհայէթ վէրէճէք տիր: Պու տաղիգէտէ պէնիմ վազիֆէմ նէ՛ տիր: Պիրիմ իշին Էն մուհիմ օլան սու՛ալ իշլէ պու տըր: Պու մէս՛էլէ գարարաշաղըլըր կիպի, թանըլան վազիֆէ ինրա Էտիլմէյի տիր: Էօլմէմիլ պիլէ ինապ Էթմէ ինրա Էտիլմէյի տիր:

«ԱՌԱՅԸՄ ՄԸ»

Նիւ ճէրզիտէ ճօն Լէրմօնթ իսմինտէ պիր առէմ օլուպ, կէրէք օ վէ կէրէք զէվճէսի ֆազիլ վէ ճահիլ օլմապէ պէրապէր, իբիսի տէ պէքըր վէ ճանլարը հազգընտա պիղայա իտիլըր: Անլըր իպատէթ խանէտէ եա՛նատիլըն կէօրիւնիւրլըր, վէ եա հիշ կէօրիւնմէլըր իտի:

Ֆազաթ պիր ինթիպազ Ը բուհանի Էսնապընտա, անլըրն գօնշղալընտան չօղարը Սլահա տէօնտիլըրինտէ, պէրէքթիլըրն իպազաթլարըլէ Էօլմէյէն Բուհիլ Գուտա պու մէթրուք ֆաթիլէայը տաթի զիյարէթ Էյլէտի: Անլըր զաթիլըրինն սէսինէ գուլազ վէրիպ Սլահըն Էվինէ կիթտիլըր, վէ օրատա սէօլէնիլէն Գէլամը արգու իլէ տինկէտիլըր:

Ֆազաթ անլըրն իբիսի տէ իմանըն նէթիճէսի օլան սէլամէթէ մալըք օլամատըլար: վէ սա՛ատէթ ի հալլըրինէ արգուքէ պուլուհանլար տաթի անլըրն զուլմէթտէ գալմալարընն սէպէպինն անկալալալարըլըր:

Պու ճիւմէ իլէ պէրապէր պիր Էպէպ վար իտի: վէ Բուհիլ Գուտա պու սէպէպի ճօնա կէօթէրտի: պու սէպէպ անլըրն իլէ իսթիլալա Գէլամ Էթմէլըր Էթմէլըր: Պու գանըլ զէվալըր առէմին զաթիլընն աղըր պատը, վէ օ՝ պիր վազըթ պու տուլղույա գարըն ճէնըլէտի, ֆազաթ օ արթըզ գարընտալըրն մաղըլապ Էթմէլտէն ֆէրազաթ Էթմէք իսթմէյէն պէօյիլը Մուլլիմին Էլինէ տիւչմիւլ իտի:

Պիր ազալմ, օ վա՛ղտան զիյատէսիլէ թէ՛սիլընմիլ օլարազ Էվէ կէլտիքտէ տօղրուքիլըրէ կիտիպ պիրա չիշէսինն ալտը, վէ կէթիլիպ անը զէվճէսինէ կէօթէրէրէք մէրգուլմէյէ «Շիշէյի ալթայըմ մը» տէտի: Մէրգուլմէ տաթի յաթի տէրէճէտէ սըտգ իլէ «Աթ» տէտիքտէ, օ՝ չիշէյի փէնճէրէտէն աշաղը ֆըրլաթտը, Պէյլէճէ, քէնտիլըր իլէ Բապպ արասընտա տուրան թէճրի-

թիւնի մոճիկ ուղղակի, անկէր Սմիթ 'ալէյ-
հինտէ տա՛վա աշտըլար, վէ օ հիւքմօլունա-
րազ հապոտ աթըլտը: Փագաթ էհալինին
հիտտէթի պոլունընէ թէսըին օլմայըպ, անկէր
հապսխանէյի պառըպ կէրէք ճօզէֆ Սմիթի
վէ կէրէք պիրատէրինի դաթլ էթալիէր:
Շիւպէհսիդ անկէրին պոլ մէսէյի տօղըռ տէ-
յիլ իտի, անկէր մէս էլէյի զանուհա պրադմա-
լը իտիլէր, պոլ ճիւմլէ իլէ պէրապէր անկէրին
պէօյլէ էթմէսի թապլի իտի:

Ամէրիկադա Սմիթին թապլի տըլ հազգըն-
տա 'ոլմոլմի օլան թէսալվոլը, էպէն համ
դաղէթանըն միւ էլլիֆի Տօդ. Նօպըլ թարա-
ֆընտան փէք կիւզէլ իզան էտիլմիշ տիր:
«Վոլգու»-ը հալը թէֆթիշ էտէն հէր ատէմ
Մօրմօն մէզէպլինին միւ էսախի օլան ճօզէֆ
Սմիթին տէյիլ հալընը պիր տին տէլիսի օլ-
տըղընը՝ անճազ պիր չափկըն իտիլինէ էյիճէ
իլզամ օլուր, օ՝ ալչազ վէ ճանիլ թապլիաթ-
լը պիրի օլուպ, իպթիտատէն պէրու բոլա-
լար վէ հիլլէլէր միւլթազը իտի: Նափաք-
տան փաք պիր շէյ չըգմասը միւլմըին մի տիր:
էյէր Ալլան պի կիւնան օլան օլուր Յիսուս
Գրիստոսըն վէ անըն մոլգատտէս բէսուլլէ-
րինին վասըթասըն իզհար էլլէտիլի իշամա
պիր շէյ 'իլալէ էթմէք իսթէսէ իտի, Սմիթ
կիպի պիրինի մի ինթիլիսապ էտէճէք իտի:

Մօրմօն մէզէպլի միւ էսախիին լայըդ տըր:
'Ոլմոլմէն զանն օլունտըղընա կէօրէ, Մօր-
մօնլարըն քիթապը, Սմիթին թէ'լիֆէրտէսի
օլմայըպ, հիշ տէյիլ իսէ էսասէն Մր. Սիօլ-
տինին պիր բօմանընտան ալընմըշ տըր: Սիօլ-
տինին զէվճէսի, պիրատէրի վէ սա'իր աօթ-
լարը, պոլ քիթապ Սմիթ թարաֆընտան
նէշը էտիլմէզտէն, Սիօլտինին թէ'լիֆ էթմիշ
օլտըղընը վէ անը քէնտիլէրէ օգոլտըղընը
թաստիք էթմիշ տիրէր: Չանն օլունտըղընա
կէօրէ, սօնկրալարը Սմիթէ բէֆադաթ էթ-
միշ օլան Րիկտօն իսթինտէ պիրի Սիօլտինին
էլ հաղըլարընը մաթապ'տատն չալմըշ տըր:
Սմիթին հիքէսայէսինէ կէօրէ իսէ, պոլ քի-
թապ Մօրմօն իսթինտէ պիր փէյղամպէրին
թէ'լիֆէրտէսի օլուպ՝ մէրգոլմ անը պիր չօդ
ասըլար էլվէլ մա'տէն լէվալար իւզէրինէ
հաղըպ, Նիւ Եօրդ էյալէթինտէ պիր տաղտա
անը կէօմմիւշ, վէ պիր մէլէք տնըն կէօմմիւշ-
միւշ օլտըղընը էէրի Սմիթէ կէօթէրմիշ, էինէ
մէրգոլմըն սէօզիւնէ կէօրէ պոլ քիթապ'տա-
մա'լիւմ պիր լիսանտա հաղըլմըշ օլուպ, պոլ
լիսանըն անաթթարը քէնտիլինէ իլչամ իլէ պիր-
տիրլմիշ տիր: Սմիթ իշպու հիլլէսինի հա-
ղիթաթ տէյիլ կէօթէրմիշ պիրմէք իշիւն մա'-
տէն լէվալար հաթիլըպ իւզէրլէրինի ուլտուրմա
հաղըլարըն տօլտուրմըշ, պոլ լէվալարտան
պիրի 'ոլուրմըն էլլինէտէ մէհուր օլան ֆրօֆ.
Օթօնա կէօթէրլիտիքտէ, միւմալիլէ, անըն
միւլթէլիֆ լիսանլար հաղըլարընը հալի օ-
լան պիր քիթապապ պագըլարադ թէրքիպ է-
տիլմիշ օլտըղընը պէյան էթմիշ տիր: Անտէ
Բուլմ հաղըլարը, 'Բպրանի հաղըլարը վէ Լա-
թին հաղըլարը վէ սա'իր հաղըլար օլուպ էյ-
րի պիրլիւ գօնուրմըշ իտիլէր: ճօզէֆ Սմիթ
քէնտի հաղըլնտա շէօյլէ հաղմըշ տըր: «Ալ-
լանըն հարտըմը իլէ պէն՝ Մօրմօնլարըն քի-
թապընը, հաղըլմըշ օլտըղը վէ քիմսէյէ մա'-
լիւմ օլմայան լիսանտան թէրճէմէ էյլէտիլմ:
էպէտիլլիյէ 'ա'լիտ իւլալար կէօրտիւմ: Մոլ-
գատտէպլէրին վաթանընը սէյը էյլէտիլմ, վէ
մանքիւմ օլանլարըն մոլգապազսընը հէմտա-
լի պոլլընտըղընը մոհալի կէօրտիւմ: Ալ-
լանըն սէսինի իշիտիլ մէլա'լիք իլէ միւլա-
գաթ էյլէտիլմ: Պէն, սօն մէլէքիւթիւն ա-
նաթթարըն մոլիք օլան պոլ շէլլէրի էյ-
լէտիլմ:

(Տէլմի)

ՖԻՆԱՆՍ - ԱԼՄԱՆ ՀՈՒՏՈՒՏԸՆՍԱ ԶՈՒՀՈՒՐ
ԷՏԷՆ ՀԱՏԻՍԷ

Սէէ-Բէյլէր դաղէթաթ էվրօփանըն սուլ
ու սալանըն պէգաթը իւթիտի խուսուսըն-
տա էֆքէարը պէտպինանէյէ մէյալ իսէ
տէ, դաղէթանըն միւ էլլիֆի էօյլէ էրպապը
իլթիտարտան տըր քի պէյան էյլէտիլի էֆ-
քէար ու միւլթալալար տա'լիմա հէր քէսին
թապտիր ու աֆէրինինի մոլճիկ օլտըղընտան
միւմալիլէյին Ֆրանսօ-Ալման հուսուսընտա
զուհուր էյլէյէն հաթիսէյէ տա'լի էֆքէար ու
միւլթալալաթընտան աթիտէքի խիւլասալը
իսթիլիւրաճ էտէրիլ:

Միւլթիֆ ի Աւէր:

Էլպէթթէ պոլ հաթիսէ պիր հօլ իլէ իւս-
թիւ էօրթիւլէրէք կէշիտիրիլէճէք տիր: Շիմ-
տիլիք Փրէնս Պիդմարզ վազթ կէշիտիրմէք-
տէ օլտըղընտան քէնտի էֆէսիտի իմիէրա-
թօրը շէրէֆիլ պիր սուրէթտէ թէ'լի օլու-
նապիլէն պիր մոլհարէպէյէ սէվզ էթմէյէճէք
տիր: Փագաթ պիլ ինկիլզէր միւլթապէլի
քէշի էթմէք գոլտրէթիմիլզ շէրէֆի մոլճիկ
օլմայաճազ պիր թարգաթ էվրօփանըն հաղի-
դաթըն հալտէ միւլտիշ օլան աշվալը փիւր-
մէլալընը լայըղընէ նազարը ի'թիպարէ ալ-
մոմադատըղ: Չէմինին էն տէհէթիլլի ֆէլա-
քէթիլէրինտէն պիրի օլան պիր էվրօփա մոլ-
հարէպէ ի 'ոլմոլմիլէսինին հէր հանկի տա-
գիլէտէ օլուր իսէ օլտուր, զուհուրը միւհ-
թէմէլ տիր: Ֆրանսայըն էյի պիլէն հիշ պիր
քիմսէ, շու կէլէճէք իւշ ալ զարֆընտա Մ.
Կրէվի իսթիֆա էյլէտիլի հալտէ, պիր Պու-
լանմէ հէյ էթ ի վիւքէլտալընը հալսօտ պիր
հիւքիւմէթ ի մոլթալալէյ ի 'ապէրլիլէնին մէվ-
գիլ իլթիտարա կէշմէյէճէյինէ հալսօտ էճ-
նէպիլէր 'ալէյինտէ Ֆրանսադա պիր չիտ-
տէթիլ զըյամ վոլգու՝ պոլմայաճաղընա քէ-
ֆիլ օլմալ: Գօնթ տը ֆարի էն խօտպինտա-
նէ օլան պիր բուհ իլէ մէպ'ուսան գամարա-
սընտա մոլհարապէրտան կիրուհընը իր-
թիպաթընը մանլ էյլէմիշ օլտըղընտան մէպ-
'ուսան մէճիլի հէյ էթ ի թէքրար թէճէմ-
միւլ էյլէտիլքտէ, հէր շէյին վոլգու՝ միւհ-
թէմէլ օլուպ, էն միւլմըին օլտընը Ալմանիա-
նըն պիր սա'լաթ պիլէ ի'թիմատ էտէմէտիլի
պիր հէյ էթ ի ճէտիտէ ի վիւքէլանըն մէվգը'ի
իլթիտարա կէշմէսի տիր: Ֆրանսա ճիւլհու-
րիլէթի սէրքէշ օլուպ, հիւքմտար վէ քիւ-
պէրալը տէֆիէ միւլթալալա օլտըղըն հալտէ,
Ալմանիա գալիլէսինին անը էվրօփա սուլ
ու սալանընա պիր թէհիլլէք իլան էթմէքտէն
իշթիլալ էտէճէյինի զանն էտէյիլէր հալըլը-
լար: Պիդպաթ Ալմանիադա հէր շէյ հալա
տօղտան սինիլին կէշիլմիշ օլուպ 'աճիպ սու-
րէթտէ տինճ իսէ տէ, կիւնիւն հէր պիր սա'ա-
թընտա ալիանսըղ պիր էօլլիմէ միւլթէլա օ-
լան պիր զաթըն 'ալիլալարըն 'էօմրիւնէ մէր-
պոլմ տըր: Բուսիպտա իսէ, դանա սուսամըշ
միւլթէսաթիլլէր թարաֆընտան էօլլիմ տէ-
րէճէսինտէ թէ'ալտի օլունան պիր մանգոլն
իմիէրաթօրա զիր ի հիւքիւմէթինտէ պոլու-
նան իմիէրաթօրըլտաքի էն նուֆուլու-
ֆըրգա թարաֆընտան կէրէք քէնտիլինին վէ
կէրէք պիւլթիւն Բուսիպտան սէլտմէթ վէ սա'ա-
տէթի պիր մոլհարէպէյէ միւլթէվազըթ տըր,
մէ'տը ու մէվիլոլմընտա տա'լիմա նէսալիս ու
իսթիլալ վոլգու՝ պոլմադտա տըր: Մոլ-
հարէպէ 'ալտի նէվ'տէն օլան պիր մոլհարէպէ
օլտա, միւլթապէլլին մէնղաթէսի մոլղըլմ օ-
լուր իտիլլէ տէ, պիր մոլհարէպէսին զու-
հուրը պոլ զէմանլէրտէ մէտէնիլլէթին մոլ-
վազգաթէն թա'լիլի վէ Պօլմոտան Պանը
սիյանա գալտար պիւլթիւն էվրօփանըն փ-
թալա աթըլմաթը տէմէք տիր: Պիր մոլհարէ-

պէ ճէպիւնէ շէլիսանլէրիլլէ միւլթէլլան օ-
լան, վէ քէնտի մէմիլէքթիլլէրինին մէվճուտի-
լէթի իշիւն ճէնք էտէն հարըմ միլիօն 'ա-
սաքիլալէն միւլթէքէպ օրտուլար արասընտա
զուհուր էտէճէք պիր մոլհարէպէ իմա է-
տէր: Ասքէրլէր, միւլթալալալա փէք
մէթին վէ չօդ օլտըղլարընտան մոլհարէպէ
զըստա միւլտտէթտէ խիթամ պոլալմայաճա-
ղը ի'թիլալտընտա օլուպ պոլ դանն ու
իտտիլալարը սա'իշ չըգաճադ օլուր իսէ,
հալաթը ինսանիլլէնին վէ մա'մոլլիլլէթ ի միւ-
լիլլէ 'անասըրընը մանլ ու իֆնատըն էմալը
սապըգասընըն ճիւլմէսինին ֆա'իլ օլմադ
վէ մոլհարէպէնին խիթամընտա 'ալտ էտի-
լէճէք մոլհարէպէլլէր օ գալտար զալիմանէ օ-
լաճադ քի էվրօփադա ինսանլարըն հալընը
պիր իշի օլմադ հա'նի քէնտի քէնտինի օլ-
գալտար միւլթէլլան, օլ գալտար մոլալլէմ վէ
միւլթէլլա սապալաճադ քի էտիլլէն պէօյիլ-
հաղըլըղըղար թէլ էլալէն միւլթալալա օլու-
նտալըն: Հուսուտ պօյու հաթիսէլլէրի միւ-
լալալա օլունմադտա, վէ ատէմիլէր մոլ-
հարէպէտէն էնտիլէ էթմէքտէ տիրլէր տէ-
յօլլար: Պիդէ ճինս ի պէշէրին սապը ու թէ-
համմիլլինին զալլէթ իւլ զալլէ քէսրէթինտէն
նաշի տիր քի, մէրքէլ ի էվրօփա էհալիսի
պալարըն իւզէրինտէ սիյան պոլուլթալա
ասըլը օլտըղը վէ պէլլի սուրէթտէ կիթալիքճէ
փաթլալապ պոլհանընա թէգարրիլապ էթ-
տիլի հալտէ կէճէլլէրն ուլոլապ պիլմէքտէ
տիրլէր: Աճէպա պոլ փէք պէտպինանէ՝ պիր
էֆքէար մը տըր: Ալլան վէրէ տէ էօյլէ օ-
լայտը: Փագաթ պիլ անըն զալլի մա'գուլ
պիր էֆքէար օլտըղընըն իսպաթ օլունմա-
սընը կէօրմէք իսթէրիլ: Պիդէ իւլիտ վէր-
մէյէ սալի օլան էմը ի վազը'ա նէրէտէ տիր:
'Աճէպա Ֆրանսանըն կիթալիքճէ քէնտի գուլ-
վէթինէ ի'թիմատ էթմէքտէ, կիթալիքճէ պիր
ֆուրտաթտան իսթիֆատէյէ պէլլէմէքտէ,
թէսալիլլի պիր հաղըլըղըղ հա թանգիլը
վասըթասըլլէ զալապա թանիլք օլունմաճա-
ղը փէք միւլթէլլէլ օլտըղընա պիր քիմսէ
շիւպէն էտէ'ր մի: Ալմանիանըն մոլհարէպէ-
յէ ինթիլար էթմէքտէ հալսօտ ագտէմճէ հա-
ղըր օլմասըն իշիւն քէնտինին սօն ատէմինի
թա'լիմ էթմէքտէ օլտըղընա պիր քիմսէ շիւպ-
հէ էտէ'ր մի, վէ հալսօտ պիր քիմսէ Բուսիա-
տա սուլ վէ մոլհարէպէ պիր ատէմին հա'նի
Չարըն գալարընա մէրպոլթ օլուպ, անըն սէօ-
զիւնիւն տէհալ հէր սէտտ ու մանիլի երզըպ
տէֆ էտէճէյինէ, վէ մէսէլա Պուլգարիսթան
քէնտինի էնէճէք օլուր իսէ, հարըն պոլ սէտտ
ու պէնտիլլի երզըպ տէֆ էթմէք քէնտի մէ-
նաֆիլինէ մոլվաթըլ տիւլէճէյինէ շիւպէ' մի
էտիլլար: Աշվալ ու քէնթիլալթըն պոլ վէճէլէ
սուրէթ ի ճէրէյանընտա ֆուրթուլա շէքիլլապ
միւլթալալալա էտէ պիլլի, վէ հաթթա տաղըլըպ
թար ու մար օլա պիլլի իսէ տէ, նիքպիլլիք
հա'նի հէր շէյին իմքէան տէրէճէսինտէ էյի
օլտըղընը ի'թիլալա էթմէք ուսուլընտա պիր
նէվ 'ալըլըղըղ օլտըղընը, վէ էվրօփադա-
քի վոլգուլալալալալալա շիմաթիլ օլտըղըն-
տան տաճա զիյալտէ տիլգաթ ու ինթիլալ
իլէ կէօզէտիլլէք լաղըմ կէտիլլինի զանն
էթմէմէք էտէմէյիլ: Ալ էտ տէվալ վիրուտ
էտէն թէլլէկրաֆար ատէմիլլի էլլէնտիրիլա,
հէր նէ գալտար միւլթէլալլէն վոլգու՝ պոլ-
լան դօրըլ խապէրլէրի ճէրէ էտիլլէքտէ ի-
սէ տէ, տա'լիմա էթմաֆա զըղըլմըլարըն սա-
չըլմադտա օլտըղընը վէ հիշ պիր քիմսէնին
ճէպիւնէլլէրի սուլ իլէ պալտըրմադա գուտ-
րէթի օլմատըղընը կէօրմէքտէն անլէրի մէն
էտիլլար: Թէհիլլէք 'ասըլարճա ագտէմ օլտըղը
կիպի շալսալարըն հարամաղըղընտան տէյիլ

Ֆոնգաթ միլիթերին պատրուկընդ հիտուեթ ու զազապլէ գայնամագոտ օլտըզարընտան, ինթիգամ իւմիտիլէ փէք զըզըն օլմալարընի հէթիլէնէթիճէլէր անլէրին կէօղիւնտէ լա շէյ մագամընտա օլտըզարընտան նէշէթ էտիյօր:

ՊՈԽԱՇԸԳ ԻԼԼԵԹԼԵՐԻՆ ՆԱԳԻԼԼԵՐԻ
(Սայէնթիֆիկ Ագրիկուլչուր)

Սինէքլէր ասըլ թա՛ռն վէ պէլալար օլտըզտան պաշգա պոլալըզ 'իլլէթլէրին նա- գիլլէրի տիւրէր: Սինէք, 'իլլէթ ի սարիլէնին մատտէ ի սիրայէթի օլուպ, վիրօս տէտիլլէ- րի շէյի աշըգ պիրեարատան ալըպ պիր չախս- տան ետխօտ մահալտէն տիլլէրինէ նազլ է- տէ պիլլիր: Պու պէլլի ինանըմազ պիր շէյ կէօրիւնիւր իսէ տէ, պու շէյ միւմքին օլ- տըզտան պաշգա ասըլ հաղիգաթ ը հալ պուռն- տան 'իպարէթ օլտըզ պա թէճրիպէ իսպաթ օլուռնըլ տըր: 'Ատի էվ սինէյի, կէրէք հայ- վանտա կէրէք ինսանտա օլան 'իլլէթլի պիր մահալէ գոնմագ վէ պա՛տէնու օրատան սաղլամ պիր մատտէյէ կէշմէքլէ պուլալըզ- լըլը սոնկրաքի սաղլամ մատտէյէ սիրայէթ էթտիրտիլի թէպէյիւն էյլէմիլ տիր: Զէհիր- լի մատտէնին պիր հայվան ձերաք ետխօտ պիր 'իլլէթ ճէրսոռնը ետխօտ պիր սու ըէզէնէսի (bacillus) օլմասը պիր ֆէրգ էթմէզ: պու միւնստէպէթլէ 'իլլէթլին միւնթէմիլ օլան սի- րայէթիլին պաշգա 'ատի ուսուլարընտան պահս էթմէք էյի օլուր: Պիր փօթա փու- լու մուլթէլիֆ թարզ ու ուսուլարլէ 'իլլէ- թի սարիլէյի նազլ էտէ պիլլիր: Պու ուսուլ- լարտան էն սատէ վէ էն մա՛գուլ օլանը ճէ- վապ կէօնտէրիլճէք պիր մէթթուպլըն փօս- թասընը թէ՛տիլլէ էթմէք իւզըրէ պիր փօթա փուլուռնն պիր մէթթուպա զըսմէն ետիլը- տըրլարագ, պիր պուլալըզ 'իլլէթի օլան ըրմսէտէն տիլլէր պիր ատէմէ իրսալ օլուռն- մասը տըր: 'իլլէթ պիրինճի եէրտէ, զըսմէն ետիլըտըրըմըլ փուլա սալեար իլէ նազլ օ- լուռնուր, վէ մէթթուպը ալան թարաֆընտան մէզըիւր փուլ թէքար ետիլըտըրըլտագա զէհիր թէքար սալեար վասըլթասըլլէ մէր- գուռնա նազլ օլուռնա պիլլիր: Ինթիմալ քի փա- րա վասըլթասըլլէ ճէրսոռն տէնիլէն 'իլլէթ թօխուլարը նազլ օլուռնտըլը պա թէճրիպէ իսպաթ օլուռնըլ իտիլլին պիլլէտիլլէրին- տէն, չօգ քէրէք ատէմէրին քիւսուր փա- րայը տըլըզարընտա թուլթաղարը կէօ- րիւլլուր: էյէր պիր քիսէ օ փարանըն նէ կիպի էլլէրտէն կէշմիլ օլտըզըն պիլլէ, անը իսթիմալ էթմէքտէ իզհար ը թէրէտտիւտ է- տէճէք իտի: Ֆոգաթ չօզլար քիլլի պիր պանգա փօլիչասընը քէնտի աղըզարընտա թուլթաղա թէրէտտիւտ իզհար էյլէտիլլէրի հալտէ, զահիրէն փարազ օլտըզընտան պիր կիւմիւլ ազէլլի փաք 'ատտ էտէրլէր:

Սիկարալար տախի սիրայէթ էտէն 'իլլէթի 'ալէլ խուսուս ֆիրէնկի 'իլլէթինի նազլ էտէ պիլլիր: Պիզ քէնտի սիկարասընը 'իլլէթի քէն- տինէ պուլալըր տէյիւ գօրգարագ, պիր տօս- թա վէրմէքտէն իմթինա՝ էթտիլլէնէ տա՛իր պիր հէքիմ թէքըրէսի կէօրտիւք ֆագաթ, էյէր միւմաիլէյի գօրգույօր իտի իսէ սէպաթ էտիպ սիկարա իշմէյի տէ թէրք էթմէլլի իտի: 'իլլէթ պու կօլտա նազլ օլուռնա պիլլիր, թիւ- թիւն էֆքեար ը 'ուռնմիլլէնին խիլաֆընտա օլարագ, 'իլլէթ թօխուլարընը մահվ էթմէզ, վէ թիւլթիւն իշմէք պիր ատէմի պուլալըզ 'իլլէթտէն աղատ էթմէզ: 'Ուռնմիլլէն գուլլան- տըլը պիր հալլըլը ետխօտ պիր սապօն գալը- պընը, ետ ֆըրչա վէ ետ տարաղը ետխօտ լաղըմը օլան հէր հանիլը պիր շէյի գուլլա- նան պիր ատէմ քէնտինէ 'իլլէթ պուլալըմսը-

նա կօլ աչար: Թէմիլլիլին ախէր պիր թա՛- պիրի օլան, թէ՛աֆիւնի տէֆ՝ էտէն 'իլաճ- լար մատտէսի պիզ զարուրէ պիր չօգ եէնի շէյլէրին մէյտանա չըգմասընա սէպէպ օլմա- մըլ իսէ տէ, հէր քէսին զաթէն մա՛լիւմ օ- լանլար հաղընտա տիւլիւնմէլլէրինի մուճիպ օլմուշ տըր: 'իլլէթլէրին թօխուլարտան ի- լէրի կէլալիլլէն տա՛իր օլան գալլու էֆքեար չօգ ատէմէրին 'ինտինտէ զայրի մուլայէն տիր: 'իլլէթին թօխուլար վասըլթասըլլէնաղ օլուռնտըլընա վէ հալանըն պուլթօխուլար- լէ տօլու օլտուղընա տա՛իր պիր էֆքեար ը 'ուռնմիլլէն ճարի իսէ տէ, հէր ատէմիլլէ օգա- տար էլլէյէթ շէքմէտիլի չօգ ատէմէրին 'ին- տինտէ չայան ը թէ՛աճիւլ պիր շէյ օլտըզըն- տան 'ալլամ ը նա թօխուլար գալլու էֆքեա- րընը պիր մահա վէ 'ապէս պիր շէյ 'ատտ էթ- մէքտէ տիր: Անլէր մահուլար պիր թօի- րաղըն 'իւնսիւրիւնի նազար ը 'իթիպարա ալ- մաղլար: Ճէրսոռն թըպզը պիր թօխուլար կիլպի օլուպ, ճիւմիլ էնամ ը 'ուզլլիլլէ թօխուլար վա- սըլթասըլլէ հասըլ օլմագտա տըր: էյէր պիզ պիր թօխուլարն նէշլ ու նիւմա պուլմասընը իսթիլլէր իսէք, անը անա միւնստիպ օլան պիր թօփրաղտա էքմէլլիլի, վէ էթրաֆընտա պու- լուռնա շէյլէր, ետ 'նի հէրարէթ վէ ըլլէթու- պէթ անա ուշուլու օլմալը տըր: Պիզ հայաթ ը 'ուզլլիլլէնին տէրէճէտինտէ աշաղը էնտիք- ճէ, էտնա հայվանլարտան պա՛ղըսընըն նէ- պաթաթտան սայքի թէֆրիգ օլուռնամագ- լարընը, վէ թօխուլար վասըլթասըլլէ սուրէթ փէզլի օլուլարար իսէ տէ, թագսիմ օլուռն- մա ետ ֆիլիպլէնմէ 'ամէլլիլլէթլէ սուրէթ փէ- զիր օլտուղլարընը պիլլիր իզ: Հայվանըն պիր փարչասը թագսիմ օլուռնուպ ալըլըլը, վէ պու փարչատան եէնի պիր հայվան հասըլ օլուր: 'իլլէթ ճէրսոռն, ետ 'նի թօխուլար գալլու էֆքեարը, էտնա հայվանաթ վէ նէպաթա- թըն ֆիլ ու հարէքէթլէրինէ օլան մա՛լիւ- մաթ իւզէրինէ միւլէնտէ տիր: Պէ՛լլէ, ետ 'նի շըմար ը պահի ետ պիր հայվան ետխօտ պիր նէպաթ, ետ հատտ ը զաթընտա զիւրիլ, ետխօտ սատէճէ պուլալըզ 'իլլէթին պիր նազլիլ օ- լա պիլլիր: Յ հաթթա 'իլլէթին պիր նէթիճէ- սի օլուպ՝ պիր էնէպի ճիւմօլմագտան պաշ- գա 'իլլէթին սէպէպլիլլէ պիր կէօնա 'ալագա վէ միւնստէպաթը օլմատըլը տա օլա պիլլիր: Պու ճիւմիլ իլլէ պէրապէր պիզ անը մէվճուտ վէ հէր տա՛իր մէվճուտ պուլտուղընըտան պիզզարուրէ անըն ֆիւլալ պիր վասըլթա օլ- տըլընա ինանմաղա մէճպուր օլուլարուզ: լաքին հասըլ օլմասը իշիւն անըն միւնպիլթ պիր թօփրաղա մալիլ օլմասը լաղըմ տըր: Յ պու միւնպիլթ թօփրաղը չօգ իլլէմէքտէն ուշուլուռնըլըտան ֆէնա թա՛մտան, ետ- խօտ 'իլլէթտէն վիճուտը պօղըլըլը օլան քիմ- սէտէ պուլուպ, ետ պիր աշըգ ետրա վա- սըլթասըլլէ տօղըռտան գանա կիրիպ պու- վէճէլլէ զէհիրլի պիր գան հուսուլէ կէթի- րէրէք վիճուտէ կիրէ պիլլիր, ետ տա տօ- լայլտան թա՛մ ետ թէնէֆֆիւս վասըլթա- սըլլէ գանա կիրէ պիլլիր: Հէր իքի խուսուս- տա տախի օ մասս օլուռնուր, ետխօտ զըլաի մուլաթի վասըլթասըլլէ նէշլ ու նիւմա պու- լուր: Պիր տէֆ՛ա գանա կիրտիքտէն սոնկրա Պէ՛լլէ, ետ 'նի շըմար ը պահի 'ալէլ 'ուռնմիլ թագսիմ օլուռնա վասըլթասըլլէ նէշլ ու նիւ- մա պուլուպ, ֆէվգ էլ զայէ չօղալըլ: Կէրէք վիրտ վէ կէրէք Պէսիլլը, ետ 'նի սու ը- զէնէսի պիր սապուռն գալըպընտա ետխօտ պիր ազէլ իւզէրինտէ ետ տա քիլլի պիր հալ- լըտա, ետխօտ չօգ գուլլանըլըլը պիր քի- թապտա ետ տա փէք չօգ ատէմէրտէն գու- լանըլան հէր նէվլի մատտէտէ պուլուռնտը-

ղընտան, էլլէրիլիլլէ թէ՛աֆֆիւս տէֆ՝ էտէն 'իլաճլարլէ ելըզայըպ թէ՛աֆֆիւս տէֆ՝ էտէն 'իլաճլէքեաթիլլէն թէմիլլէնմիլ հալլըլլէ սիլտի- յիմիլգաթ 'իլմ հօգթա ի նազարընտան անլէրին տահա նախաք օլտըլընը նազար ը թիլիպա- րա ալտըլըմըտա, 'իլլէթ ճէրսոռնլարընըն հէր եէրտէ հաղըր օլտուղլարընա տա՛իր պէլ- քի պիր թէսալլուր փէյտա էտէ պիլլիր իզ: էյլլէ իսէ հէր շէյտէն զիլատէ 'իլլէթին տէֆ՝ ու թէպիտի իշիւն թէմիլլէք լաղըմ՝ օլտըլը անկալըլմալը տըր: Զիրա տինտարըլըտան սոնկրա հըֆըլ սըհէթ իշիւն թէմիլլէք էն էնէմմ շէյ տիր:

ՍԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

ՄԵՇԶՈՐ ՊԻ ՖԻԼԻՆ ՎԵՅԱԹԸ: Պօսթօնտա վաղը՝ Տիւնեա միւղէլսանէսինտէ իքի սէնէ- տէն պէրու մէվըլ՝ ի սէյր ու թէմաշատա օ- լան վէ սապըգ պիր վաղըթ Նիւ Եօրգըն Մէրքէզի միլլէթ պաղչէսի հայվանաթ խանէ- սինտէ պուլուռնա Պիճու նամ պէօլիւք սէվ- կիլիւ ֆիլ էօլմիւլ տիր: Պու հայվան մէվ- գը՝ ի սէյր ու թէմաշատա վաղ՝ օլուռնա ֆիլ- լէր իշիլտէ էն իսթիլլարը վէ էն ուղըն միւտտէթ էսարէթտէ գալմըլ օլանը իտի: Պի- ճու ալթմըլ սէնէտէն պէրու պու մէվէքէթ- տէ պուլուռնմուլ օլուպ, հէր նէ գատար 'ու- մուռն 73 եաշընտա տըր տէյիւ մա՛լլու օլ- մուլ իսէ տէ, էլլէպ ինթիմալթա կէօրէ, թագրիպէն եիւզ սէնէ ագտէմ տօղմուլ տըր: Շու սօն վաղըլթարտա Պիճու իսթիլլարըլ- տան փէք զահմէթ շէքմէքտէ օլուպ, քէն- տինին զաթէն էթտիլի կիպի միւղէլսանէյէ կէլէն զիլարէթիլլէրին էլլնտէն գուրապլիլլէ վէ շէքէլլէմէլլէրի ալմազ իշիւն տյագտա տուր- մաղա չալըլմասը անա նիհայէթ տէրէճէտէ էլլէյէթ վէրմէքտէ իտի: Սօն իքի հաթթա գարֆընտա անըն ճէսիմ պաճաղլարը 'աղիմ իւլ հէյքէլ օլան պէտէնինին աղըլըլընը թա- չըլալմատըլընտան, քէնտինին գատիմ թա՛- լիմիսինին տա՛վէթինէ իճապէթ էթմէյէ օլան ճէնտ ու զայրէթլէրի փէք ճիլէրսուզ իտի: Զէվալը տիզ իւզէրինէ կէլիպ խօր- թուռնուռն քէնտի մուռաֆըլընա եէթիլտիր- մէյէ չալըլը իտի իսէ տէ, աղատը իւզէրինէ տիւլիւպ ինլէր իտի: Քիւզալը միւսինն ֆիլ քէնտի իլթիհասընը զայպ էթմիլ օլտըլընտան կիլթաթէ էրիլիպ չիւրիւմէքտէ իտի: Ուշու- յամալըպ կէճէլլէրի ա՛ն ու էնին էյլէտիլլնտէն վէ փէք էլլէյէթ վէ իլլէնէնէ շէքմէքտէ օլ- տըլը միւշահէտէ օլուռնաղընտան անըն էօլ- տիւրիւմէսինէ գարար վէրիլտի: Դուլլէթի պիր զէհիր իլլէ գարըլմըլ պիր գուլթու չիգօլաթ ըսաղըլը, Յուսիս 19 ընճը կիւնիւն ախալը միւղէլսանէ գալիստըլտան սոնկրա, Պիճու- յա վէրիլտիլլնտէն զէվալը 43 տագիլլէ կէշ- մէպտէն էօլտիւ: Պիճուռն վիճուտը չիւրիւ- մէ թէքմիլ օլուռնաշատ տէք եէր ալթընտա վէ հալա կէշմէզ պիր տէպալալլսանէ գուլուսը- նա վաղ՝ օլուռնամագ տըր: Պու չիւրիւմէ 'ա- մէլի իշիւն տօղուզ ալ լաղըմ՝ կէլէճէք տիր քի պու վաղըլթտան սոնկրա քէմիլլէր ալը- լըպ գատար էտիլլէրէք հաղըլընտաճագ վէ պիր ալ սոնկրա գատիլ Տիւնեա միւղէլսանէսին- տէ հէր քէսին էնզար ը սէյր ու թէմաշատը- նա վաղ՝ օլուռնամագ:

Պիճու պիր Ա. ֆիրիպ ֆիլի իտի: Պիր տէֆ՛ա պիր քէօրիւրտէն կէլէճէյի էսնատէ տէօշէմէ թալթալարընը կօղլատըլտան սոն- կրա, կէշմէքտէն իմթինա՝ էյլէտի իսէ տէ, ըրիլայէթէ նազարէն անըն պէքէլլէրի անը արգասընտան զօր իլլէ իլլէրի սիւրտիլլէր վէ պիր գալ ճալմ տահա իլլէրի վարտըլտա

չիւրիւք թախալար զըրըըլ թօփուղը պուր-
գուլարըընտան, օլ վազըթտան լիթիպարէն
հիշ էյիլէնէտի: Պիճու Նիւ Եօրըն Մէրքէ-
զի միլէթ պաղչէսի հայլանաթխանէսինտէ
պուլունտըը վազըթ, Տիւնեա Միւզէխանէ-
սի միւտիլի անը սաթըն ալտը: Պու վա-
զը՝ պուլունտան իքի սէնէ ազտէմ օլուպ, թա
վէֆաթընտան էվլէլի սօն իւշ հաֆթալա-
րա գատար Պիճու տա՛խա ալազ իւզէրինտէ
պուլունտազտա իտի: Օ՝ մէմէքէթտէ պու-
լունտան էն ուսթա ֆիլլէրտէն պիլի՝ աւտ
օլունուր իտի: Սանթուրտա պէշ մազամ
չալար, քէզալիք արմօնիք չալար պաշը իւ-
զէրինէ տուրուր վէ թէաթրօյա մախսուս օ-
լան խըամէթլէրի թա՛պէն մութթասըֆ օլ-
տըը ֆէթանէթ վէ զէքեալէթլէ իճրա էտէր
իտի: Նաթթալըը հէնկեալընտա անա՝ ալէլ
՝ումուլմ սէպլէ թա՛ամ վէրիլէր իտի: վէ ա-
նըն պիլի կիւնլիք թա՛եխնաթը իքի տուզինա
փօրթուգալ, օն իքի սօմուս, 150 լիպրա
գուրու օթ եարըմ քիլէ պուղտայ վէ պիլ
գօղա ինճէ քէփէք իտի: Պիճունըն գըյմէթի
իւշ պիլն տօլար օլուպ, պէլի հէր քէսէ մէվ-
զը՝ ի թէմաշայա գօնուլան պաշգա հէփ ֆիլ-
լէրտէն տահա էյի մա՛լիւմ իտի:

ՄԱՐԿԵՐԻ ՔԵՕՓԵՔԷՐ: Ճէնէրալ Պուլանտէնին
խալէֆի տախի նախօշ օլուպ տա շայէտ Ալ-
մանիա իլէ Ֆրանսա արասընտա պիլի մու-
հարէպէ զուհուր էտէճէք օլուր իսէ Ֆրան-
սայը մաղլուպ էթմէք իչիւն Ալման զէքեա-
վէթ վէ ֆէթանէթինին իճատ քէրտէսի օլան
պիլն պիլի իխթիրա՛թ վէ թաթպիղաթ վէ
ինսան իլէ հայլանաթըն՝ աճիպ սուրէթտէ
իսթիմալարը արասընտա քէօփէք սա՛լի վէ
գարաղօլ մազամընտա իսթիլտամ օլունմազ-
լա փէք պէօյիւք վէ շայան ը էնէմիլէթ պիլ
իլ կէօրէճէք տիլ: Թաղրիպէն պիլի սէնէ-
տէն պէրու պուլ խուսուստա թէճրիպէլէր
իճրա էտիլմիշ վէ պուլ էտիլէն թէճրիպէլէր
փէք շայան ը մէմուսնիլէթ վէ գանա՛թ
պախշ օլունւլար տըր: Ավճը թապուրընըն
քէօփէք մանօլրասը ալըգտան ալըգա սօն
թա՛լիւլէրին էն ճալիպ ի տիգաթ օլանը ի-
տի: Պիլ դաշ ալալար իչիւն՝ աղ ու տիրայէթլէ-
րի ճիհէթլիլէ պիլիլէն տիւնեա տա շէօնիլէթ
չի՛ար օլան Ալման չօպան քէօփէքլէրի թէ-
տարիք օլունմը տըր: Հէր պիլի քէօփէք լա-
ղըմ օլան խուսուստա թա՛լիւմ օլունմազ
իւղըն պիլի՝ տաքէրին՝ էօնտէսինէ ինալէ օ-
լունըր քի աղ վազըթտան քէօփէք պուլ՝ տա-
քէրին քէնտի սահիպի օլտըընը անկար: Վէզա՛ֆի ի՝ տաքէրիլէ իճրա էտիլտիլի վա-
ղըթ քէօփէք գարաղօլ իլէ պիլիլէրտէ պըրա-
գըրտըընտան քէնտի մէվլըլինին լէվաղիմա-
թընը գօլայճա էօյրէնիլ: Իմիլէրաթօրըն
եէվլի վէլաւտէթի ըէամլինտէ Շէվլէթլու Սուլ-
թան՝ Սպաիւլ Համիա խան հաղըթլէրինէ
վէքեալէթ էթմէքտէ վէ օ վազըթտան պէ-
րու ըէամի կէչիտէրի կէօրմէք իւղըն Ալմա-
նիտա մէքա էթմիշ օլան Միլալայ Վօնտըր
Գօլթղ Փաշանըն հուղուրընտա իճրա էտիլէն
պիլի գաշ թէճրիպէլէր փէք՝ աճա՛լիպ իտիլէր:
Պիլ՝ տաքէր գարաղօլտան քէօփէքի ալարազ,
պիլի թէֆթիլ ու թէհարրի սէֆէրինէ կիթի:
Սաքէր քէնտի քէշֆիլաթ վէ միւթլէլա՛թըն-
ը թահրիլ էտիպ անը քէօփէքի պօյընտա
օլան պիլի գուլուպ լաղ՝ էյլէտիլէն սօն-
կըա, քէօփէք քէնտի սահիպինն եանընտ
կիթմէսինի էմր էյլէտիլէքտէ, քէօփէք հայրէթ-
տէ գալաճազ գըստա պիլի վազըթտա՝ ալտէթ
էյլէտի: Պու խըամէթտէ գուլանըլան պիլ
քէօփէք,՝ ալիլ թա՛լիւմաթը կէօթիլըմէքտէ
վէ քէնտի տիլըն ֆէլիլ էլ՝ տաէ սիւրաթլէ

գօշտըմազտա օլան մըղրաղը պիլի սիւլարի
՝աքէրիլէ պէրապէր եօլա չըղըպ մա՛նալ
մազաուտա սիւլարիտէն օն տաղիլէ էվլէլ
մուվասէլէթ էյլէտի: Լաքին պուլունտա տա-
հա զիյատէսի վար: էվլէլէրի տէֆալարտա
օլտըը կիլի պօյնուսն էթրաթընտա պիլի
մէքթուպ պալլը օլտըը հալտէ, քէօփէք
կիլիպ ուղազտա օլան պիլի դարաղօլը արա-
մաը վէ մէքըիւր մէքթուպա ճէվապ կէ-
թիլմէսի էմր ու թէնպիլն էտիլտի: Քէօփէք
պուլ էմրի քէմալը սիւրաթլէ իճրա էյլէլիպ
մէքթուպը տօղրուտան վէ հիշ գուսուր էթ-
մէնէքէք քէնտի սահիպինէ կէթիլարտի: Քէն-
տիլինէ իքրամէն էտիլէն պուլ թէճրիպէլէրին
մուվաֆֆազիլէթինէ Վօնտըր Գօլթղ փաշա-
նըն միւթէհայիր օլմասընտա տօղրուսը թէ-
՝ աճիլիւ օլունմազ: Հէր նէ գատար օ պէօ-
լիւք մաքինտա եա՛նի Ալմանիա օրտուսըն-
տա կիլտէքէք, պուլ թա՛լիւլէրին փէք պալա-
ղը շէյլէր օլաճաղընտա էմարէլէր միւշահէտէ օ-
լունմազտա իսէտէ, չիմտիլիք անլէր փէք՝ աճա-
լըպ տըրլար: Չօպան քէօփէք խըամէթլինին
նէթալիճ վէ միւթէմիլաթը ֆէննի հարպա ա-
լինա օլանլար ինտիլնտէ օ գատար գահիլ վէ
ալիլէքտար տըր քի պուլ խուսուստա պիլի տէ-
լիլ եա պուլունտան իրատը արթիլէ պիլի շէյ
տիլ: Շու պիլի շէյ մուհաղղաղ տըր քի միւս-
թաղպէլտէ Ալմանիա իլէ հէմիլիպ պիլի տէվ-
լէթ արասընտա պիլի մուհարէպէ գուհուրըն-
տա, մէքըիւր մուհարէպէտէ քէօփէք պալը
տախի պուլունտաճազ տըր: Հէր նէ գատար
քէօփէքլէր խուսուսի հարաքեաթը՝ աքէրի-
լէտէ գուլանըմալաճազ իսէ տէ, գատիմ
Մըսըն քէտիլէրինին իճրա էտէճէքլէրի խըտ-
մէթտէն տահա զիլըյմէթ խըամէթ իճրա է-
տէճէքլէր:

ՄԵՐՔԷՐԻ ԹԻԻՐՔԻԱ ԳՕԼԵՃԻՆԻՆ ՕՆ
ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԵՎԻ ԲԱՓՕՐՈՐԸՆՏԱՆ
ՄԻԻՍԹԵՐԱՃ

1886—1887 սէնէսի գարֆընտա խուսու-
սի վազըլալար վուգու՝ պուլմամը իսէ տէ,
գօլէճին հէր պիլի տա՛լիլէսինտէ վէ ճիւլի
մէնաֆիլինտէ՝ ումուլմի պիլի թէգատիւմ
միւշահատէ օլունմը տըր:
Սէնէ գարֆընտա մէքթէպէ գապուլ օլու-
նան շայիրտանըն՝ աւտէտի 107 օլուպ սէնէ
նիհայէթլինտէ 102 շայիրտին տէրալէրէ տէ-
վամ էթմիշ օլտըղլարը կէօրիւմիւշ տիլ: Պու
սէնէ մէքթէպտէ կէչմիշ սէնէլէրին հէր հան-
կը պիլիլնտէն զիյատէ, եա՛նի 26 Լուսաւուր-
չական շայիրտիլէր Գօլէճէ տէվլամ էթմիշ տիլ-
լէր, քի պուլ Գօլէճին Լուսաւուրչական ճէմի-
լէթի ինտիլնտէ սէնէտէն սէնէյէ զիյատէ
շայան ը իթիմատ օլտըղընտա պիլի՝ տալմէթ տիլ:
Շայիրտիլէր քէնտի տէրալէրինտէ սա՛լ ու
ղայրէթտէ պուլունմըլար վէ անլէրին պէօ-
լիւք պիլի էքսէրիլէթի քէնտի աթվար ու հա-
րէթլէրի ճիհէթլիլէ խօճալարըն հիւան ի
թէվէճիւհիւհիւ գաղանմըլար: Փաղաթ իւշ
շայիրտ լայըգաղը հարէքէթլէրինտէն տօլալը
տէֆաթլէ իսթար ու նասիհաթ էտիլտիլ-
տէն սօնկըա պիլիլէ եէնի իսալ գապուլ էթ-
մէզ պիլի հալտէ պուլունտըղլարը իչիւն մէք-
թէպտէն թարտ էտիլմիշլէր տիլ:
Կէչէն սէնէ Գօլէճտէ կէնճէրին պիլի խրիս-
թիյան շիրքէթի թէշքիլ օլունմը տըր: Պու
շիրքէթին թէշքըլիւ Սէյլանըն Եաֆնազ օ-
լէճի մուլալիլէրինտէն պիլիլ օլուպ, 1886տա
Ամէրիգայա կիթմէք իւղըն պուլունտան կէչէն
Մ. Ֆրէնք Սանտըրա թարաֆընտան թէք-
լիֆ օլունմը տըր:
Կէնճէրին խրիսթիյան շիրքէթինին իչպու-
լիւպէսի 1886 Սեպ. այընըն իպթիտտալունտա
թէշքիլ օլունմը տըր: Շիրքէթ 15 ա՛ղա

իլէ պաշլամը իսէ տէ, աղ սօնկըա ա՛-
ղանըն՝ աւտէտի 43 է պալիլ օլունւ տըր: Ա-
խէր ախարալարտա օլան պու կիլի շիրքէթ-
լէր իլէ մուսապէրէյէ պաշլանմը, վէ շիր-
քէթին ֆէրղիլ իչլէրինէ նէգարէթ էթմէք
իչիւն գօմիլթէլէր թա՛հին օլունմը, ա՛ղալա-
րըն իսթիֆատէսի պապընտա նութղար ի-
րատը իչիւն թէրթիպլէր էտիլմիշ վէ շիրքէ-
թին թէրազիսի իչիւն լաղըմ օլան պաշգա
ատըմար տախի ալընմը օլտըղընտան, չիմտի
կէնճէրին խրիսթիյան շիրքէթինին նէշլ ու
նիւմա պուլմազտա օլան պիլի շիւպէսինին
պուլունտա մէվճուտ օլտըղըն պէյան էտէ պի-
լիլիլ: Էյէր պու շիրքէթէ էյի տիգաթ օ-
լունըր իսէ, անըն միւսթաղպէլտէ Գօլէճ ի-
լէ՝ ալազասը օլաճազ օլան կէնճէրէ պիլի պէ-
րէքէթ օլաճաղընտա ապա շիւպէ էթմէլիլ:
Սնիթալ խաթթախանէսի մէրհուլմ Տօգ.
Ազարիա Սիթիլին զիլք ի ճէմիլինէ պիլի եա-
տիկեար օլաճա իւղըն 1878 տէ ինշա էտիլ-
միշ օլուպ կէչէն սէնէ զարֆընտա Տօգ. Ֆ.
Շէփըրտ, Տօգ. Հարիս Կրահամ, թապի-
պէ մատամ Ֆ. Շէփըրտ, Տօգ. Ա. Ա. Ալ-
թունեան, Տօգ. Յակոբ նաղարեան վէ խաս-
թէլէրին թէտալիսինէ նէգարէթ էտէն Միս
հարիս Բիտօլ Գօլէճին իչպու տա՛լիլէսինտէ
իչլէմիշ տիլլէր: Շու կէչէն պիլի սէնէ գար-
ֆընտա 3,130 խաթթէյէ պաղըմը տըր:
Պուլունտըն 150 սի խաթթէլանէյէ գապուլ
օլունտազ պիլի վազըթ՝ օրտա գալմըլար,
վէ պաշգա չօղար խաթթէլանէտէ եէր օլ-
մատըղընտան կէրի կէօնտէրիլիլէր, պու
թաղըմտան օլան պա՛ղըլարը իսէ, շէնտէ
օտալար թուլմը օլտըղլարը հալտէ, թէտա-
վիլէրինէ սա՛լ ու զայրէթ օլունմը տըր: Պու
խաթթէլէր Ասիա ի սուղրանըն հէր թարա-
ֆընտան կէլմիշ օլարազ անճազ փէք աղըր
սուրէթտէ խաթթէ օլանլար խաթթէլանէյէ
գապուլ օլունմը տըրլար: Սէնէ զարֆընտա
145 պէօյիւք վէ 185 քիւշիւք՝ ալմէլիլաթ ը
ճէրահիլէ իճրա էտիլմիշ տիլ: Պու միւտ-
տէթ զարֆընտա խաթթէլանէնին մէսարիֆի
700 լիւրա օլուպ իրատը անճազ 380 լիւրա
օլմաղլէ 320 լիւրա ալըգ գալմը տըր: Իչպու
խայրէթլանէնին իլէրի կէօթիլըմէսինտէ
թիւրքիտա, Ինկիլթէրտա վէ Ամէրիգա-
տա պուլունտա տօթլարըն էլտէն կէլէն եար-
տըմ տիլիլ էթմէմէլէրի խասթէթէն ընճա
օլունըր:
Սնիթալ խաթթէլանէսի թիւրքիտանըն իլէրի
թարաֆընտա՝ ումուլմա՝ ա՛լիւ օլան պիլիլիլ
խաթթէլանէ օլուպ, միլլէթ վէ մէզէպ ֆէր-
գինէ պաղըմալարազ հէր սընթօտան օլան
խաթթէլէր իչիւն ալըգ տըր:
Մէրքէք ի թիւրքիա Գօլէճի նաղըրը
1887 Յուլիս 18, Թ. Ս. Թ. Պ. Պ. Պ. Պ.
Սնիթալ

ՄԵՐՔԷՐԻ ՊԼԱՐ

Ֆաղիլէթլու էֆէնտիմ,
38 նիւմէրօլու Աւեհաթէֆէ Շայիրտան ը
՝ Իսա մէզէպլի ֆըրգաղը հաղընտա նէշր
էթտիլինիլ մա՛լիւմաթտան զիյատէսիլլէ մէմ-
նուն օլունուգ, պու սըրաւա ֆըրգա ի մէզ-
քիւրըն թիւրքիա միւպէշիլլէրինտէն Պատ.
Շիլմանեան վէ ըէֆիլի Պատ. Կարապետ պու-
րատա պուլունտա, նէգարէլինէ կիլտէն քիմ-
սէլէրի վաֆթիլ օլունմալա գաղտըրմաղա սա՛լ
էթմէքտէ տիլլէր. մէզէպ հիւրտիլ պուլուն-
պիլի շէյ տէյէմէլիլ, լաքին հուղուգ ու նէգա-
քէթէ գարշը օլան մուլամէլլէյէ տալիլ սիւքիլթ
էթմէք պօրճուլմուգ տէլիլ տիլ: Այըն 25 ին-
միւսաւորֆ կիլալիտէ Ինճիլի քիլիսէմիլ չօ-
պանը Ֆաղ. Պատ. Քիւրուլէ Բօմ. 3. 28

այնքինն էստաւ քէլամ ինքնիստ քտէրէք
Շէրիւթ միւթարաֆուլան ինսան օրունմը
պիր էմր ի մուգատտէս օրուպ, անը իճրա է-
տէն անլէր իլէ թէրթի' օլա պիր իսէ տէ,
ինսանն զա'աֆը սէպէպինտէն անըն հա-
քիմի մագաւմնա կէպիլինն, վէ ճէնապը
հագգըն սիննէթ 'ա'աթը սապիթ օլմագաւը
Աքիլի, էնուլը, Նոյու. վէ վաֆթիլդ այնի
'ագա օլունմագաւան Աքրոհմը, Գաւիթի,
Գանիլի. քէզա վաֆթիլդ 'այնի իճրաւն-
տան սօնկրո Ջաքէսու, թէվպէքար խըր-
սըղը վէ Գօրնիլիօսու իման իլէ թէպիր
էթալիլին սուրէթ ի մուգատտալատա պէյան
էտէրէք, խէլաւմը անճագ Բրիստոսալան ի-
մանա մէն'ուլ պուլունտըղըն զայէթ պէրադ
վէ սաֆի սուրէթաէ պէյան էյլէմէսի ճիւմէ
միւթէմի'ունուն մէմունիլէթին մուճիպ օլ-
մուլ տըր: Փագաթ զիքր օլունան միւպէշիլը
տալիս պու վա'զաա հագըր պուլունտըղարն-
տան, Պատ. Շիւմանեան ալաղա գալըղա, «էյեր
ճէմ'իլէթ րուխսաթ վէրի իսէ պէն տէ սէօյլէ-
թիմ» իֆատէսինէ' միւպէրտէն Պատ. Բերուլէ
թարաֆնտան «Պիլիմ էօյլէ 'ատէթիմիլ կօզ
տըր անճագ էյեր իսթէրիսէնիլ անիլէյէ
պիլիլիսինիլ» ճէվալընը ալաղա օթուրը
սիւքիւթ էյլէմէյէ մէճպուր օլմուլ տըր:
Պատ. Շիւմանեան պիր միւստէթ Ամէրիգա-
տա թա'լիմ օլունալ, խալիլ վաղըթտան պէ-
րու տալիլ Թիւրքիստա խըտմէթին իճրա
էտէ կէպիլինտէն քիլիսէ վէ չօպան հուգու-
ղընա աշնա պիր գաթ պուլունմագա մէ'մուլ
օլունուր իքէն. ճէսիմ պիր քիլիսէտէ, պէօ-
յիւք պիր ճէմ'իլէթ հուգուրընտա, չօպան
քէնտի վա'ղընա տէվամ էտէր իքէն գալըղա
ճէմ'իլէթտէն սէօյլէմէք իլիւն րուխսաթ իս-
թէմէսի հանլը հօգթատան պաղըլըր իսէ
պաղըլըն պիլիսէ փէք միւստալէթսիլ...
կէօրիւնտիլիւնտէն, քէպիլէթտէն Թիւր-
քիստա սա'լի քիլիսէթիլին տալիլ խապէր-
տար օլաղա անա կէօրէ մու'ամէլէ էթմէ-
լէր իլիւն քէպիլէթին պէյանընա արղու
էյլէթիմ:

Միւստիլէյ Շայրտանը Դիսա էֆէնտիլէր
պիր գալ քիլի վաֆթիլդ էթմէյէ հաղըրաւմը-
լար իսէ տէ, հիլ պիր քիմէյի վաֆթիլդ էթ-
մէքսիլ պու կիւն Սըվաղա. տօղրու կօճու
օլաղալարը շայանը էմիլիլէթ մահալտէն խա-
պէր ալընմը տըր:

1887 Սեպ. 27, ՆԱԶԱՐԵԹ Մ. ՄՈՍԿՈՎԱ

Գայաթիլ

Թարիլտէն 6 կիւն մուգատտէմ Գայաթիլ-
մէ Լուսաւորչալան պիրատէրէրիմիլ Առաջ-
նորըղընա թա'լիլն պուլունտան ֆաղիլէթու-
Տրդատ վարդապետ խալընա իղտիւնամ, միւ-
թէպէրան, րուչպան վէ Գաթիլը հէմ ֆօր-
թէպիմանիլ րուչսաա ի րուչանիլէր վաւը-
թաւը իլէ իսթիլդալ էտիլիլ սալիմէն Գայ-
սէրիլէյէ վտալ օլտու Միւստիլիլէյ հէնուլ
կէնճ, գալի իլ պիւնիլ վէ կիւլէր եիւղ-
լիւ պիր գաթ օլունալ, նուլթ օլ վա'ղընտա
հէր քէստէն, կալիստ մէզ'էպիլ ակէր րու'էս-
տաւնտան կէօրիւլիլ իլթիլիլ միլէթ
նամընա դապուլ էտէրէք, միլլէթէ ճան ու
կէօնիւլտէն խըտմէթ էտէրէք, սա'լի մէզ-
հէպտէն պուլունտան միլլէթալարը իլէ տա-
լիլ տօպիմանէ տալընմագա պօրճը պու-
լունտըղըն սուրէթ ի նաղիքէտէ պէյան,
վէ սէօյլիւնիլ տէլիլ պուլունտըղը զէվաթա
չէվիլէրէք միլլէթ մուհապալէթի իլէ կաչա-
մալարընը վէ օ տուլըլ իլէ էօլմէրիլին
սուրէթ ի սիլսուղէտէ պէյան էյլէթի: Մէ-
մուլ էտէրիլ քի էնալի միւստիլէյ իլզէ-
րիլտէ թալըղալարը իսթիլէ կէօրէ, միւ-
քէաֆաթ ու պէրէքէթէ նա'լի օլաճագալար
տըր: Ճէնապը Հագգըն թալիլէյ սէվիլիւ-
լիլ Փէտէրի վէ անըն գըյմէթիլ սիւրիւսիւնի
միւստալէթիլ: Ամին:

Բէզա

ԿԻԼԿԻԱ ՕԿԱԼԱՐՆԱ ՆԱԶԻՐ ՕԼԱՆՍԱՂԱՐՆ

ՖԻԼԱՆԸ

Պիլ Ասիանըն իֆթիլարը օլան մէչուր
Տօրոս տաղարը գապիլէպինտէն օլունալ քիւս-
ֆէ ի նէպիլիլ իլէ քիւլէ ի արղըն տէրու-
նիւնտէ մէվճուտ օլան ճէհէննէմիլարի պիրա-
թէյ կիրտապընտա թէլաթիւմ էտէն լալալար
'իւմունընտա կաթար իսիլ: Հէր նէ իսէ
գուտրէթի իլաշիլէն պիր իշարէթի իլէ
վուգու' պուլան ինգըլապաթը աղիմէտէ չի-
քին գայալարընը համիլ օլաղա, սիլիլէ-
ճէք պաչալարընը կէրին սաթհընտան կօզա-
րը գալտըրտըր:

Օլ վաղըթ իսալիլ Շիւմանըն էյլէր իլէ
չիմալիլէտէք 'իւլէմագա սըրը վէրմէյէն պիր
հայաթ մատտէսի պիլ կիլի ճէհէննէմ ֆի-
րարիլէրինն զօյնուտա իլզա օլունալ: Մէզ-
քիւր հայաթ մա'րիլէթի իլէ մու'ալիլէրէն
նէպաթ ի 'ալէմին կիւլէլիլ իլէ միւլէյէն
օլաղա պաչալարը: Արթիլ գարտան վէ պուլ-
տան մա'մուլ օլան թաճալարընը տա գօնուպ
'ալէմին տիլգաթընը ճէլիլ էտէր օլաղա:

Նաղիլ օլունուլունալ օլալարընտա գարգ
էտէն չէմա սապալալըն իլք սէլամընը վէ աղ-
չամալըն սօն վէտալըն պիլլէրէ վէրի օլուն:
Պիր վաղըթտան սօնկրա Պաճը Մէֆիտ Եօլ-
ճուլըն պիլլիմ եէք վաթէ կէօրիւնէն զիւմ-
րիտի գաթալարընը թամաշա էտէրէք էյ-
լէնմէյէ պաչալար:

Շիմալիլէտէք սէյր էյլէպիլիլ Ագաթիլիլ
մալիլ պաղըրնտա թէլաթիւմ էտէն մէրմաթիլ-
սիլ տալալարըն միւլթարիլ գըլաղը նիլէ
պին զէվաթը հուգուրընը իլէ թէսէլիլ էյ-
լէթիլ: Վէ էճէլ պէլիլիլտէ պիսուղուր օլան
նիլէ քիմալէրէ իրաղտան կիւլէր եիւլէրի-
միլի կէօսթէրէք իւմիլտէր պալիլ էյլէթիլ:

Միւլէպալէս օլունուլունալ եէլիլէպիլիլէ-
րէ, կէօյիւմիլլէ տէօչնիլիլ օլան րէնիկու-
րէնիլ չիւքիլէթէրէ, վէ հալալարա ուլուն-
մագա օլունուլընը միւլիլ 'տալէր գօղու-
լարա, վարսըն գուպալէ ի աիւման չէհաթիլ
էյլէթիլ, վէ թէրէնիլմագա օլան պիւլիլիլ-
լէր խօշ հաղմէլէր իլէ մէտիլէլէր օղունըն:

Հայըթա քի, պու Աղօսթօս ալընտա մուհ-
լիլ պիր եանըն աֆէթիլ պիլիլմ հէր թարա-
ֆըմըղա 'աղիլ պիր միւստիլէթ սալըպ կիլի-
տի, նաղիլ օլունուլունալ օլալարըն պուն-
տան ագաթէմ եիւլէրինն սիլան նիլալար
չէքալիլ եէթիլմէյօր կիլիլ, պիլիլմտէ եէլիլ
էլալիլէրիլիլ սօյուպ պէտէնիլիլիլ գա-
րա գաթիլմալար կիլիլտիլ:

Պու աֆէթիլն սէպէպիլ Սլա'ն մը իտի.
խալըր հաչալար օլունա կիլիկիա օլալարընա
սէյր էտէն սինէլէրիլիլ պիր ճէննէթ միւլիլ
չիմէնիլմալ վէ կիւլիլթան օլունալունտան հաղ-
լէթիլ կիլիլ, չիմտի պէօյլէ գուրու սիւնիլիւ-
թան օլունալունտան խօշալարըն տէմէք օլա-
մաղ, զիւրա պունը խալալ էթմէք պիլիլ խաթա
տըր:

Ա'ս միւլթաղալիլ սէյր էտէն տօպիլար
պիլլէ չէֆթաթ էտիլիլ, ճիւննըն հուգուրըն-
տա 'իւլիլիլիլտան աուրմագա ուլունալընը,
կանմըլ տիլարընը հիլ էսէֆ էթմէլէրէք
տէֆիլէլէն նաւան ինսանալարա թէհամիլիլ
էտէմէյօրը, էյեր իսալիլ պիլլիլ պէօյլէ գու-
րը խալը էյլէթիլ օլուն իտի, պունա պիր տէ-
յէնէլիլիլ կօզ իտի, ֆագաթ աճագ էյլէրին
պիլլիլ շու հալէ կէթիլմէսի տօղրուր չէքի-
լիլ պիր տէրտ տէլիլ տիլ:

Ճէնապը Հագգըն թալիլէթա վաղ' էյլէ-
տիլիլ պիր նիլալ սալէսիլտէ պիլիլ հիլ պիր
պաղլէպանըն թիմարընա հաճէթ պրաղմալա-
րաղ, էնամալը գայալարըն իլզէրինտէ պու-
ղաւար չօզ օլունալար կէլիլտիլմէքտէ օլունալ
իսէք, էն մէֆթիլ չամալարը վէ մէլէլէր ին-
սան էյլէրինն ուղանմագալար մահալար-
տա պիլթիլիլ պէօյիլտէ պիլիլ իսէք, պի
նիլալէ օլան պիր հիլմէթիլ թէրթիլէ գօմա-
սը իլէ պիլիլալ օլունալարը պէօյլէ գօմ գօ-
լալ մէյոտան կէթիլիլ իսէք, ինսան, սէր-
սէմ ինսան, կա պիր պօշ մէրաղ տէֆ' էթ-
մէք, կա միւստիլիլ պուլունտալ, կա տա պիր
աղ չամալար էթմէք եէր գաղանմագ իլիւն,
գալըղա տա պիլիլ 'ալէվէրէ գարգ էտէրէք
շու հալալ մը կէթիլիլ տիլ:

Պու սէնէ վաղը' օլան պէօյլէ պիր գու-
րաղըն սէպէպիլտէն, իլզէրիլիլտէքիլ գա-

լալար պիլիլ եանալ էրիլմէյէ հաղըրալմըլ ի-
քէն հիլ պիր քիմալէ վաղիլէսիլ օլունալ-
լը իտի:

Օլունալարընը կէճէ կիւնտիլ հաֆթա-
լարա իշարալ էտէն վէ էֆիլաք սէր չէքէ-
րէք եիլիլ օթուլ սա'ալթըլ կէրէրէ գա-
տար կէօրիւնէն 'ալէվէրին նուրը, իմաւտա
գօշսուլար տէլիլ պօշսուա խապէր վէրտի
տուրտու:

Ա'ս 'ալըրալ մէյոտան օղունուլ օլան
մագալու ճիւնալէրտէն պուլունտան աիւլիլ
աիւլիլ մէլէլէլէրիլիլ վէ չամալարընը
պիլլէրէ վէ եիւլէրէ սէնէլէրտէն պէրու
պէօյիլիլ իտիլէրիլ պէտէնիլէրիլ, պուլուն-
լարը տէլէրէք էօթէյէ սէյր էտէն նաղը պօշ-
լարը, րիւլիլալար էօնիլտէ մուսիլիլ մա-
գալար թէրէնիլմալ էտէն կիւմալ տալարը
պիր գալ հաֆթա գարֆընտա եանալ քիւլ-
լէրէ տէօնտիլ կիլիլտիլ:

Պիլ լալիլ օլաղընը եէլիլ օլունալարտան
հալալարա սալմագա օլունուլընը միւլէլ-
լիլ իւլ հուլունալ վէ պէտէնիլիլիլ պիւ-
րիլէն րէնիկամիլ չիլէլէրինն զօյնուտա
սաղը օլան րա'հալարը էտէն պատէսէպա-
լարըն գանալարընա սիւվար էթալէրէք
կօլա րէվան էտիլ, մալիլալալ աիւնաւա-
նը ինսան էյլէմէք մի իտիլ:

Պիլ պիր թարաֆտան զիւրուհ 'ալէմին
մուլիլ օլան կաղալար էմիլիլ, վէ տիլէր
թարաֆտան մուճիլիլ հայաթ օլան հալալա-
րը վէրսիլէր տէլիլ, թէվիլալ էյլէպիլիլ
օլունալարը չիմալ շու եանմըլ օլան մէլէլ-
րիլիլտէ էմիլիլմէք մի իտիլ:

Պիլ 'ալնիլտէն գալգան վէ կէօլէրին
կէօրէմէթիլ պուլալարը իլզէրիլիլտէ թէ-
մէվիլմալ էտէն պիլիլալ եէլիլ պալարալարըն
իլալէթիլիլ իլէ, պաչալարընը ճէմ' էթմէք
մի իտիլ:

Իլթէ պուլալար կիւնէլին հէրաթէթիլ է-
լիւնտէն կաղալար սըլըմագ իլիւն կէլիլ պի-
լիլմ գարը տէֆիլէրիլիլտէ րահաթ էթմէ-
լիլմէք էթէսալիլ էթմէլէր: Օնլար պիլիլմ
չիմէնալար տիլարալարընը քէլիլ ու կիւլար
էթմէլիլմէք, վէ պիլիլմ սիւվալիլիլթան օլան
սինէլէրիլիլտէ պիր մըղտար ուլունալընա
կաղմուր եիւլէլէմիլ պուլունթ քէարալարը
օլունալար:

Շիմալիլ օլալար մալիլալալըն նաֆագա-
սընը թէտարիլ էյլէմէք իլիւն, վէ ինսանա
սէրիլէթ վէ հայաթ մէնալալ օլան մահալա-
լը մէյոտանա կէթիլմէք պալընտա պիլլէրէ
միւնէթտար տէլիլմէք մի: Իֆթիլար էյլէթի-
լիլմ շու ա'լա խալիլէլէրէ անճագ թէվիլալ
էյլէպիլիլ օլունալար իլէ մալիլ տէլիլ մի իլ:

Միւստիլիլիլ օլան պուլունթալարն սէվ-
մէքտէ օլաղալարը օլունալարընը իքրամէն
կաղալարալալ օլաղալարը պիլիլալ գար-
լար վէ կաղմուրալ, պիլիլմ տէրունիլիլ
կիլիլ օլալարալ կիլլէնմէլէր իտի, օլ գա-
տար չէլմէլէրին վէ նէլէրինն մէնալալ 'ա-
ղիլիլ չիմտի նէրէտէ վէ նէտէ թէլէքքիլ
էտէճէք իտի:

Մալիլալալալ խըտմէթ էթմէք պալընտա,
թէլիլալալընը օլան շու օլունալար պուլալ-
տար պիլիլալալալ խալալիլթէրէ մալիլ ի-
քէն, անլէրին պէօյլէ կանալ մահլ օլունալարը
կէրէք հալ հաղըր վէ կէրէք միւսթաղալիլ
իլիւն քիւլիլ քիլիլ գալալ մը' տըր:

Իլթէ պիլիլ ֆիլալարընը էտիլ պիլիլտիլ,
պունըն իլէ հէմ հալ հաղըրըն վաղիլիլտէն
հէմտէ միւսթաղալիլ թէլիլքէլիլ անլա-
տարալ խիլթալ վէրիլիլ:

Ա. ԱՆԻՍԻՍ ՏԻՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Ա. տոնա 6 Սեպտ. 1887

ԻԼԱՆ

Կէճէ ՍԷՔԵԹԻ

Թիւրքէն վէ ինիլիլտէ թահալիլնէ մալի-
սու կէճէ մէթթէլիլ Հոկ. 19/31 տէ Կէտիլ
Փաչատա քէալին պէօյիլ համալ գարընըն-
տալի Մաւտալ Նիւլէլին խանէսինտէ քիւլալ
օլունալալալ տըր: Հէր Փաղար էրթէսի, Սա-
լը վէ Փէնճէնիլ տէլալալարը տէրտ սա'ալթ
Նալալալալ 7 տէ պաչալարալալ սա'ալթ 9 ա
գաւտար տէվամ էտէճէք տիլ: Թա'լիլ իւճրէ-
թի ալտա 5 գուրուլ տըր:

ՇՈՒՆՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Հոկտեմբեր 10, Վե Աւստրալիա 22 Հոկտեմբեր 1887

ՔԱՅԻՐԵԼԻՆ ԻՐԹԻՔԵԱՊԸ

Պու կիւնէրտէ Թրանսպարը մէշղու է-
տէն խուսուս սէրէվնատա պէյան օլունան
մատտէ օլունա տըր: Ճէնէրալ Բարէֆէլ էլ
եէվմ 58 եաշնատ օլունա, 44 սէնէտէն պէ-
րու: Թրանսպար օլունա Թրանսպար պու-
լունմը տըր: Ճէնէրալ Պուլանմէ հարպիյէ
նազըրը օլունա վազըթ Բարէֆէլ հարպիյէ
նէզարէթինտէ էրքեան ը հարպ գումանտան
վէթիլի մագամնտա պուլունա, վէ քէնտի
շախտի պորճարընն էտաւնտա զայրի միւզ-
թէտիլ պուլունա ընտէտէրինի մէս-
նէտինին ընտէ խմիլիէ իմզալալառաք քէնտի
պորճարընն հարպիյէ նէզարէթինի մէսուլ
էթմէյէ չալըյըթ կիպի կէօրիւնտիւ: Յու-
գաթ անըն պու մուլմէյէսինէ եանկըյըզէ
իճրա օլունմը նազարըյէ պազըրը, վէ ընտի
Կրէվի անը թէգալիւս ճէտվէլինէ կէյիւմէյէ
րազի օլունա, Փագաթ պու վազըթտա Բա-
ֆարէլ տանա պէօյիւք պիլ գապաշաթիլէ իթ-
թիհամ օլունա:

Հէր նէ գատար Թրանսա ճիւմուրիլէթ
իսէ տէ, ըիվայէթ օլունաթընա կէօրէ, տիւն-
եանըն հիւ պիլ մէմէքէթինտէ նըշան վէ
ըիւթպէ իշիւն օրատա օլունա գատար գուվ-
վէթիլ պիլ արդու եօգ տըր: Մատամ Լէ-
մուզէն խմիլիտէ դուրնտա պիլ գատար Թը-
րանսատա հիւք միւլմէքտէ օլուն շան ու
չէրէֆ սէվտաւնտան իսթիֆատէ էթմէքիս-
թէյէրէք, նըշան թալիպիլի օլունալառա պա-
զը ճէնէրալար հէմ տախի ալի մէսնէտտէ
պուլունան տօթլարը վազըթտալէ պիլ միւզ-
տար ալէյէ պէտէլինէ քէնտիլէրէ նըշանլար
ալաճաղըն վաթ էթմէյէ պաշալառ, վէ ճէ-
նէրալ Բարէֆէլին ազէճէ զարուրէթտէ
պուլունալարը կէօրէրէք, նըշան ալի ու
իթտաւնտա քէնտինէ օրթադ օլունա ճէնէ-
րալ Բարէֆէլին գանալըրը, վէ վէք քէտար-
ը պիլ իշէ միւլպաշէրէթ էյլէտիլէր: Նը-
շան ալադ արդուրնտա օլունալար նըշան
պէտէլի օլուն ազէյէ զիք օլունան գատար
թէպիւմ էտէրէք: մէրգուլմ տախի անլէրին
իսթէրինի ճէնէրալ Բարէֆէլին պիլալառա-
տէ, ճէնէրալ տախի քէնտի ալի մէսնէտինին
թէ"սիլիլէ արդու էտիլէն նըշանը ալըր իտի:
Իշպու ալադ ալի ու իթտա Գօնթ մ'Անտ-
լու իսթինտէ ալէր պիլ ճէնէրալ տախի էլ պիլ
իմիւ: Անլէրին մուհաքէմէսինին վաթը էլ
ան էլիմիլէ կէյմէմիլ տիլ, Փագաթ ճէնէրալ
Բարէֆէլին գապաշաթիլ օլունա թատիլ
օլունալարէ, իսթի սիլիլ ի 'ապէրիլէտէն իս-
րաճ էտիլիլ տիլ:

Յագաթ մէս'էլէ պուրատա իսթիմ պուլ-
մամը տըր: Պա'զը զապէթալար ճէնէրալ
Պուլանմէին, հարպիյէ նազըրը ճէնէրալ Յէր-
րօնը Բարէֆէլ վազըթտալը քէնտի 'ալէյին-
տէ գուլանըթ տէյիլ իթթիհամ էթտիլինի
նէշը էթտիլէրինտէ, ճէնէրալ Յէրրօն, ճէ-
նէրալ Պուլանմէին քէնտիլինէ իսնատ է-
տիլէն սէօլլէրի թատիլ էտիլ էթմէտիլինի
սու'ալ էթտիլէրէ, ճէնէրալ Պուլանմէ ֆիլ
վազը' զիք օլունան իթթիհամա պուլուն-
ալընը պէյան էյլէմիլ: Էն հիւքսէք մէ'մու-
րիլէթիլէրտէ պուլունմը օլուն պիլ 'ապէրին
քէնտի 'ամիլինին նամուրնտա տօգումալ
սիւքիւթ իլէ կէյիլէճէք պիլ խուսուս օլ-
մատըրնտան, ճէնէրալ Պուլանմէին 30
կիւն հապս էտիլմէսինէ գարար վէրիլիլ, վէ
միւլմէյէին 13իւնիւ օրտու գումանտան-
լըյընտան 'ալը ճայիլ օլունա օլմատըր մէճ-
լիս ի վիւքէլատա զարալաշտըրըմագտա ի-

միւ: Բիվայէթ կէօրէ, ճէնէրալ Պուլանմէ
քէնտի մուլմէյէսինին նալալը օլունալըն
հիսս էթմիլ, վէ կէրէք Տրանսպար վէ կէրէք
էճնէպի զապէթալարըն քէնտինէ օլուն հիւ-
մուլարընտան իտիլիք օլունալար պէօյլէ
էթտիլինի իզրար էյլէմիլ տիլ: Պուլան 'իւ-
վէթէն ճէնէրալ Պուլանմէ, «էյէր պէն հար-
պիլէ նազըրը պուլունմը օլուն իտիլ, Բարէ-
րէլի քէնտի օտամա չալըրըպ' անա «Ալէյին-
տէ չէօյլէ պիլ իթթիհամ վար տըր, տօգրու-
մը տըր տէյէճէք իտիլ, վէ օ 'Տօղրու տըր',
տէյէճէք օլուն իտիլ, անա, «Իմտի չու ըիվօլը-
րը ալըպ քէնտի պաշնա պօշալթ տէր իտիլ»
տէմիլ:

Մէքըրիւք իթթիքեալա ընտի Կրէվիլին
կիւվէյիլի Մ. Վիլսընը տախի էլպիլ արտէ-
յիւ հիւքմ էթմէյէ ճէնտ օլունմը իսէ տէ,
պու ճէնտ պօշա չըգմը տըր: Սահի' տիլ քի:
Մատամ Լէմուզէն իշպու նալալը ալի ու
'իթպա միւլմէյէին տախի իզրամ էթմէյէ չա-
լընը, Փագաթ մուլմէյէին օլունմը տըր:
Պու վազըթտալը նէթիլէսինտէ օլունալար
ճէնէրալ Պուլանմէին պիլթիւն պիլթիւն
հիւքտէն տիւլէճէյի մէ'մուլ օլունմագտա
տըր: Յագաթ պուլունա իթթիք ճիւմու-
րիլէթ թարաֆտարանը գապիլին ի լա'նգ
'ալէյինտէ զիյատէսիլէ հիտտէթիլէրէք իս-
թիմալէն Փարլամէնթին քիւշալալառա գապիլ-
նէյի տիւլիւրմէյէ չալընաճադ տըրլար: Պիթ
թապիլ Ալման զապէթալարը պու մատտէտէն
քէյիլ իլէ պահս էթմէքտէ տիլլէր: անլէր
իշպու իթթիքեալըն 'ապէրին վիթիլիլ իշ-
լէրինէ գարընմալըն նէթիլէսին օլունալըն
պէյան էթմէքտէ տիլլէր:

ՄԱՆՐԸՊ

Մալըրպ Սուլթանընն սըհէթի հազըրն-
տա եէնի պիլ խապէր ալընմամը օլունալըն-
տան, միւլալիլէյին կիլթալիլէք էյիլէյմէքտէ
օլունալը մէ'մուլ էտիլմէքտէ տիլ: պու ճիւմ-
լէ իլէ պէրապէր Թաշալն Մատիլ մուլալի-
րի միւլալիլէյին վէֆաթընը թէտապիլ ի
իշթիլալթիլ օլունա իւզըն քէնտի թէպա'ալըն-
տան իքի հաֆթա գատար կիլիլ սաղալըն-
մալըն իշթիլալ 'ատտ էթմէքտէ տիլ: Թաշա
Սուլթանըն իֆապաթ պուլունալըն պիլ ճիւմ-
լէ էվրօլիա տէվլէթիլէրինն արգուքէլ պու-
լընալըլարըն պէյան էթմէքտէ պէրապէր,
պու արդուրն միւլալիլէյին տօգրու օլուն
մուհապէթիլէրինտէն տէյիլ, անաճադ եէքտի-
կէրէրինի զարգանալընտան նէյէթ էթ-
տիլինի իզրար էթմէքտէ տիլ:

Մալըրպ վազըթտալը Բօմա իմիլէրաթիլը-
ղընն սէրվէթ մէնպալ իտիլ, վէ մուլալիլէ-
րէն 'Արապլարըն էլինէ կէյալիլտէ զայէթլէ
թէրազիլ էտիլ քէնտի զուվլէթ էյլէտիլ,
Փագաթ հալը հալըր մէտէնիլէթիլնէ նիսպէ-
թէն փէք կէրի գալընը տըր: Տէրուս ի մէմ-
լէքէթտէ պիլ 'արապալ եօլու պիլ օլունալը
թիւմալէթիլ փէք էնէմիլլէթիլ տիլ: Լալըն
անըն թապիլի սէրվէթ մէնպալարը փէք պէօ-
յիւք տիլ: Թօփըալը միւլալիլ օլունալը զի-
ղընմէթ մա'տէնլէրէ, վէ խուսուսա ալա պա-
զըր մա'տէնլէրինէ մալիլ տիլ: Պիլա չիւպէ,
Մալըրպըն փէք զիլըյմէթ պիլ միւլէ օլուն-
ալըն պէյան էտէն վազըթ կէյլէճէք տիլ:
պու էճտէն հիւ պիլ տէվլէթ քէնտի իտիլ-
լէրինտէն հիւ պիլ օլունալըն սահիլ օլուն-
ալըն իսթիլմէք: Բազիլա տէվլէթիլէրին եէք-
տիլէրինէ հասէտ էթմէսիլէ մէմէքէթիլիս-
թիլալիլէթիլն պազիլ գալմալը, վէ հիւքիւ-
մէթ ի մաշալիլէրին տախի 'ապիլանէ տալ-
րանալալ մէմէքէթիլն սէրվէթիլն էյիլէ գուլ-
լանալ, ալէր տիլալար իլէ օլուն թիւմալէթիլ

տախի իլէրի կէօթիլըմէյէ սա'յ ու զալընթ
էթմէսի արգուլէնէճէք պիլ նէթիլէ տիլ:

Սուլթան Մուլալ Հասան հէնուլ 43 եա-
շնտա օլունա, թա'րիֆ օլունալընա կէօրէ,
ուզուլն պօլու վէ կիւլէլ հէյ'էթիլ պիլալտէմ
տիլ: Վէզիլի Պէն Լարալ թէմալ իսթինտէ
պիլ օլունա, Սուլթանըն նամիլալըն սէ-
պէպիլտէն սանքի պիլթիւն ումուրը իտա-
րէ միւլալիլէյին իհալէ օլունմը տըր: Մալ-
ըպ գանուլն էսապիլ մուլմէյէին Սուլ-
թանլար խալէֆիլէրին քէնտիլէր ինթիլապ
էտէ կէլտիլէրինտէն, Սուլթան Մուլալ Հա-
սանըն, քէնտի խալէֆի տէյիլ գաթէն մէյ-
տանը մուհապէտէ քէնտի չէճա'ալընը
իսպաթ էթմիլ օլուն 16 եաշնտալը օլ-
ունալը տէյիլ, անաճադ հէնուլ 5 եաշնտա օ-
լուն սէվկիլիւ չօճուլըն ինթիլապ էտէճէ-
յինտէն գօրգուլմագտա տըր:

Թաշալն մուլալիլէրինն թալմիլինէ կէօրէ,
Մալըրպըն 6 միլէօն էհալիլ օլունա, պուլ-
լարըն եարըն Բապիլէ թա'պիլ օլունալար,
եանի գատիլ Մալըրպիլէրին սիլիլէսինտէն
օլունալար տըր քի, մէմէքէթիլն եալա վէ տալ-
լարընտա սալըն օլունալար, վէ անաճադ իսթին
Սուլթանա թալիլ տիլլէր: Էհալիլն նըսթը
տիլլէրինն 2 միլէօնը 'արապ օլունալը Սուլ-
թան հիւքիւմէթիլն պագաթ իշիւն պաշ-
լընա պուլարա կիւվէյիլ: Անլէր չէհրէրտէ
վէ մէմէքէթիլն ալալը վալիլէրինտէ սալըն
օլունալար: Յաստա իգաթէթ էտէն 80,000,
Մալըրպալ իգաթէթ էտէն 50,000, վէ Մէքու-
նիլալ իգաթէթ էտէն 15,000 էհալիլ հէմ տախի
ճիւմլէ պէլլի չէհրէրին էհալիլ 'Արապ տըր:
Պիլթիւն մէմէքէթտէ թաղրիլէն 300,000
Եհնուլի օլունալը մուհալըրիլն գանընճա
օրատա' անաճադ 4,000 իսթիլլան վար տըր:
Արաղիլին լալըն վէճի իւզըն գրա'ալ էտիլ-
տիլինտէ 20-30 միլէօն էհալիլ պէսլէյէ պի-
լէճէյի, վէ չիմտի մէմէքէթիլն եէքիւն իտ-
իսպաթ ու իսթաճաթը անաճադ 1,600,000
Ինկիլ լիւրալը գըյմէթիլնտէ իքէն, ալ պիլ
վազըթ զարթընտա 20,000,000ա չըգաճալը
գանն ու թալմիլն էտիլմէքտէ տիլ: Էճնէպիլ
սէֆիլլէր մէմէքէթիլն պաշլընա իսթիլէսի օ-
լուն Թանիլլէրտէ իգաթէթ էթմէքտէ տիլլէր:

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Բուսիա խանէտան ը իմիլէրաթիլնտէն
օլուն Կրան Տիւլ Նիգօլանըն պիլ եօլու հա-
լինտէ լուքիլ օլունալը Իւրիւկէյ նամ Թրան-
սպ լալիլը Թրանսա իսթիլլէրինտէն պիլ
օլուն Տուրքէրէք եէթիլտիլէրտէ, մէ'մուլին
թարաֆընտան միւլալիլէյին պիլ զիյաթէթ
վէրիլմիլ, վէ պու էսնատէ Կրան Տիւլ հազըրէթ-
լէրի պիլ նուլթ իրատ էյլէմիլ տիլ: Ֆիլալըն
մուլալիլէրինն պու նուլթ հազըրնտա վէր-
տիլ մա'լիւմաթ կէօրէ, Կրան Տիւլ, «Յը-
րանսա ինթիլալա հազըրանալալ էյիլ էթ-
տիլ» տէտիլէտէն սօնիլա չէօյլէ տէվամ էթ-
միլ տիլ: «Բուսիա տախի պիլ գալա վէ թէնպէլ
տուրմամը տըր: Բուսիա հէր չէյտէն զիյատէ
Ալմանիլն թէ"սիլիլ իտալալ էթմէյէ չա-
լընագտա տըր: 'Ալմէյէ մա'լիւմ օլունալը իւզ-
րէ, Փալիլալըն հէր պիլ ալալը Թրան-
սալը սէվլէր, վէ չօգ կէյմէքտէն Բուսիա
տա'լիլէ ի հիւքիւմէթիլնտէ եալընը Թրանսա-
լը սէվլէրէ գալաճալը տըր:» Ֆիլալըն վէր-
տիլ պու մա'լիւմաթ թէքիլալ էտիլմէքտէ
տիլ, վէ Իւրիւկէյին գալիլթանը պիլ մէք-
թուլ եազարալ, Կրան Տիւլիւն պէօյլէ պիլ
լիսան գուլանմալըն պէյան էթմիլ տիլ:
Յագաթ Ալմանիլալա պու ըիվայէթիլն էսա-
նէն տօղրու օլունալը ինանըմագտա տըր:

Բուսիսը փրէնս վօրօնդօֆտան ալընան պիր թէլէկրաֆ տախի Կրան Տիւզ Նիգօլանըն նուրդընա եազըն պիր մանաստա տըր: Միւ- շարիւէյն Ավսթրիոնըն Մէրան շէնրինտէն Պէրլէն փաֆ նամ զաղէթայա «Եաշտաըն Յը- րանսա» տէյիւ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ էթ- միշ, վէ փաֆ պու թէլէկրաֆը նէշը էթտիյի սըրաւա, «Էյէր փրէնս վօրօնդօֆ, վաթան- տաշը պուլընան Կրան Տիւզիւն կէշէն կիւն պատէ նուշ էթտիյի վազըթ քէնտի էթքեա- րընը պիւս միւլահաղա պէյան էթտիյի կի- պի, քէնտի տախի պիր կէօնիւլիւ հալինտէ Յրանսըզ օրտուսընա կիրմէք իշիւն, իւտէ ի սըհէթ պապընտա Մէրանա կիրմիւ իսէ, Ալլահ քէնտինէ թէզ էլտէն սըհէթ ու 'ա- ֆիյէթ ինսան էյլէսին» տէմիշ տիր: Կրան Տիւզ Նիգօլանըն Բուսիսայա կէրի չաղըրտը- ղը բիվայէթ օլունմազտա տըր:

—Եազընլարտա Պառէնտէ Գրալ Միւլան իլէ Գրալիւ Նաթալինին եէք տիկէրինի տօս- թանէ պիր սուրէթտէ սէլամլամալարընտան արալարընտա մէվճուտ օլան փօլիթիգճա էթքեար միւլապէնէթի տէթ' օլունշ տէյիւ զանն օլունտը իսէ տէ, հազիգաթը հալ պէօյ- լէ տէյիւ իտի: Գրալիւ Յօրանսա կիրթալ, վէ Գրալ Միւլան Վիշնաստա իքի հաֆթա մէքս էթտի: պու էանատէ միւլաշարիւէյն իսիւ- րաթօր իլէ թա'ամէթմէյէ տա'վէթ օլունտու: Գրալ հաղըթէթէրինին պու կիւնլէրտէ Պէլ- կրատա 'ալտէթ էտէճէյի մէրվի տիր: Մ. Բիւ- թիւ մագամը իզթիտարտա գալըպ' մալիյէ մէ'էյէսինի մէսարիֆտէն Յիլիօն ֆրանգ քէ- սէրէք տիւզէթմէյէ չալըշաճազ տըր: Հիւ- քիւմէթ ի հաղըրէյին հալ էտէճէյի էն կիւն մէ'էյէ պու տըր: Ձիւք օլունան մէսալըն 4 միլիօնը օրտույա թախսիս օլունան մէս- լաղտան քէսիլէճէք տիր:

—Ալման հիւքիւմէթի թարաֆընտան հու- տուտա թէլէֆ էտիլէն Յրանսըզըն զէվճէ- սի մատամ Պրիկնօնա վէրիլէն մէսալըն սէ- նէվի իրատը 2,370 ֆրանգ օլաճազ տըր: հալ պու քի միւթէվէֆթա ալճընըն սէնէվի իրատը անճազ 1,230 ֆրանգ գատար իտիշ, իֆրաթ ճիւմհուրիյէթ զաղէթասընըն միւ'էլ- լիֆի Մ. Բօշֆօր, մատամ Պրիկնօնա, քէն- տինէ թագտիմ օլունան մէսալըն բէտտէ վաթանիւթիւթ Յրանսըզարըն քէնտի թէ- 'այլիւլիւ իշիւն թօլիյաճապարը ի'անէյէ կիւլէնմէսինի թալիլէն էթմիշ իսէ տէ, մատամ Պրիկնօն 'ազիլանէ մու'ամէլէ է- տիպ միւմալիլէյն զուլազ վէրմէմիշ, վէ պիր կէօնէ ի'անէ գապուլ էթմէք իսթմէ- միշ տիր: Ալման հիւքիւմէթի միւլաթագպէլ- տէ պու կիլի վաղը'տարըն զուհուրընըն էօնիւնիւ ալմազ իշիւն հուտուտ նիգալմա- մէսինտէ պա'ղը թէսպիլաթ էթմէքտէ տիր:

—Սթէթիկնտէ իճրա էտիլէն 'ապէրի մա- նօլարալ էանասընտա Ձար իլէ իմիէրաթօր կիլիօմ արասընտա պիր միւլաղաթ վուզուլ- նա փրէնս Պիլմարըն չալընմատըլը Գօշէֆ- կալէթա նէշը էտիլէն նիմ բէսմի պիր պէյա- նաթտան անկաշըմըն տըր: Ձար հաղըթէթէ- րինին իքի օղուլարը Տանիմարգատա զըզա- մուզ 'իլլէթիկնտէն իսաթէ էաթմազտա օլաղ- լարընտան, միւլաշարիւէյին Սէն ֆէթրապուրկա 'ալտէթի թէ'էլիսիւր էթմիշ տիր: Գօփէնհակ- տան ալընան պիր թէլէկրաֆտա, «Հոկտեմ- բերին սօնլարընտա Ձարըն Պէրլինէ կիտէրէք իմիէրաթօր կիլիօմ իլէ կէօրիւշմէսի միւմ- քինիլ տէյիւ տիր» տէնիլմիշ իսէ տէ, օր- թատա պէօյլէ պիր միւլաղաթ զուհուրընա սէպէպ օլաճազ պիր 'ալամէթ եօզ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Թայիւն պէյանընա կէօրէ, պէօյիւք Սօպ- րանիլէ իշիւն ինթիսապ էտիլէն Պուլղար մէսիւլար 292 օլունա, պուլարըն 260ը հիւքիւմէթ թարաֆտարը իմիշէր: Սիւսալ- լըն պէյանընա կէօրէ, ինթիսապ էտիլէն մէս- 'ուսլարըն 263իւ հիւքիւմէթ թարաֆտարը օ- լունա, 24իւ մուսալիֆ ֆըրգայա մէնսուպ, եա- խօտնէ էթքեարտա օլաղըլարը մէճհուլիմիշ, 14 մահալլէրտէ եա գարընըզըզ սէպէպիւնտէն վէ եախօտ նամղէտըլըն միւսալի բէյ գաղան- մալարընտան ինթիսապա մուլաֆթագիլէթ օլունմըն տըր: Բուսիս զաղէթալարը «Հիւ- քիւմէթ թարաֆընտան թէտապիր ի շէ- տիտէ իթթիսապ էտիլէն տիր: պու էճիւտէն պու ինթիսապըն զըյմէթի եօզ տըր» տէմէք- տէ տիրէր: Սահիւ տիր քի, պա'ղը եէրէր- տէ զուհուր էտէն գարընըզըզարտա 25—30 առէմ թէլէֆ օլունշ տըր: Փազաթ ճիւմէ- սինտէ տախի գարընըզըզ չըգարմազա չա- լըշալար Բուսիս թարաֆտարը օլունշ տըր: էյէր Հիւքիւմէթ թէտապիր ի շէտիտէ իթթիսապ էթմիշ օլունա իտի, Բահօլաւա Մ. Ձանդօֆ ինթիսապ էտիլէմէզ իտի, Պու ճիւմէ իլէ պէրապէր չու տախի սահիւ տիր քի, ինթիսապճըլարտան վէք աղլարը բէյ վէրմիշ տիրէր: Սօֆիատա պիլէ ինթիսապ- ճը տէյիւ իլան էտիլէնլէրտէն անճազ իւշ- տէ պիր իլէ վէրմիշ տիր: էյէր ինթիսապ խուսուսընտա էհալի տղատ պրազըմըն իտի իսէ ինթիսապըն պուլարըն էհէմիլէթի օ- լունա, Բիվայէթ կէօրէ, Սօֆիա Մէթրօփօլի- տի Մօնսէնսօր Գիլման, 'արղը սատագաթ էթ- մէք իւզըն, փրէնս Յէրտիմանտըն հուզուրընա գապուլ օլունմազ իսթէմիշ տիր: Պու շէյէ Ձան- գօֆ թարաֆտարանըն հիւքիւմէթ իլէ ուզ- լաշմազ իշիւն ալտըլը իլէ տաղըն տէյիւ պազը- մագատա տըր: Պուլղարիսթանըն իսարիճիյէ նազըրը Տօգ. Սթրանսքի իսթանպօլտա մու- ղիմ Պուլղարիսթան մասլահաթիւղարընտ օլան պիր թահիրաթընտա փրէնս Յէրտի- նանտըն ինթիսապըն շէօյլէ թահիրի էյլէ- միշ տիր: «Պուլղարիսթան թապիպէր թա- րաֆընտան թա'եկն օլունանտան մա'տա պիր շէյ էէմէսի մէ'մու» օլան պիր խաթէն հալին- տէ իտի: պու հալտէ պուլընան պիր խաթէ թապիպէր իթթիֆտօգ էտէմէտիյի թագտիր- տէ քէնտի քէնտինի մուհաֆազա էթմէք ի- շիւն քէնտի 'աղընը գուլլանմալը տըր: Պիլ- հալիլէրիմիլ թարաֆընտան թագտիմ օլուն- նան հէր հանկը պիր նամղէտի ինթիսապ էթմէյէ հաղըր իտիք: պիր նամղէտ թէքիլիֆ օլունմատը: պիլ տախի քէնտիմիլ իշիւն պիրինի ինթիսապ էյլէտիլը»

—Հէր նէ գատար Տօգ. Յապլ Հոկտեմբե- րին 16սընա միւսապըն օլան փաղար իլինիւն- տէ իսթանպօլտա շէտիտ պիր հարէքէթ ի արղ վուզուլ' պուլաճազ տէյիւ էվլէճէ պէյանըն էթքեար էյլէմիշ, հէմ տախի եէվմի մէզքիւր- տէ հէր սէօղէ ինսան պիր չօգ առէմէր խարապալար ալթընտա թէլէֆ օլունմազ ի- շիւն էրքէնտէն խանէլէրինի թէք էյլէմիշ- լէր իսէ տէ, օլ կիւն պիր կէօնէ հարէքէթ ի արղ վուզուլ' պուլաճազազ կէշմիշ տիր: Յա- գաթ մէմէքէթին պա'ղը թարաֆլարընտա հարէքէթ ի արղ միւսապէթիլէրի հիսս օլուն- մըն տըր: Սիւսալ-լըն իզմիր մուսալիլինին պէյանընա կէօրէ, կէշէն հաֆթա Ուշագատա պիր հարէքէթ ի արղ վուզուլ' պուլարազ պիր միւնարէ իլէ պիր գաշ էպիլիէ երզըմըն, վէ Ուշագ ճիւլարարընտա օլան քէօյլէրտէ 300 գատար խանէլէր խարապ օլունշար: 85խա- նէտէն 'իսպրէթ օլան Պանաս նամ քէօյ քիւլ-

լիյէն խարապ օլունշար: Մէզքիւր մէքթու- պըն պէյանընա կէօրէ, պու Ֆէլաքէթտէ էիւզ- տէն զիյատէ թէլէֆաթ օլունա, պիր գաշ էիւզ առէմտալի եարալանմըն տըր: Պրուսա վիլա- յէթինտէ տախի պիր գաշ միւսապէթիլէր հիսս օլունմըն, վէ Լէվալի Հէրալըն պէյանընա կէ- օրէ, Տարքիլի նամ քէօյտէ 20 էվ երզըմըն: օրատա տախի եարալանմըն վէ էօլէնլէր էփէյի չօգ օլունշ: Սա'իր օն իքի քէօյլէր տախի հարէքէթ ի արղ խապէթիլէն հիսս- տար օլունշար:

—Ճամիլէրտէն 100 արըն մէսաֆէ տա- խիլինտէ պուլընան մահալլէրտէ մէյիանէլէր եախօտ իշիլի ֆիրուլիթ օլունան մաղաղար պուլընմատըն մէնն էտէն գանուլ մուճէպին- ճէ, իսթանպօլտա զիլք օլունան մէսաֆէ տա- խիլինտէ պուլընան ճիւմէ մէյիանէ վէ իշիլի տիւքքեանլարը փօլիս թարաֆընտան գալիա- տըլմագտա տըր: Պու գանուլ փէք էյի պիր գանուլ տըր: Փազաթ քէնալքի պունա 'իլա- վէթէն շէնրին հէր պիր տիւքքեանընտան 100 արըն մէսաֆէտէ հիշ պիր եէնի մէյիանէ ալըմաշաճազ տէյիւ ախէր պիր գանուլ տա- խի վազ' օլունտա իտի:

—Սէլանիք զաղէթասընըն պէյանընա կէ- օրէ, վիլայէթ ի մէզքիւրէնլին Գէօքիւլ նամ մա- հալինտէ, ինթիսապ պիւլիւն մէմէքէթէ քիֆայէթ էտէճէք տէրէճէտէ գանի պիրքէօ- միւր մա'տէնի պուլընմըն տըր:

Ամէրիգան Միլընըն իսթանպօլտա գնտա- րը Մ. ֆիթին Ատանա գահթէտէկեանը իլէ Ձէյթուն հարիգէտէկեանընա ի'անէ օլ- մազ իւզըն շիմիլէտէք մէզքիւր մահալլէրէ կէօնտէրտիլի մէսալա 3,100 լիւրատան պիր ազ զիյատէ օլունշ տըր: Իշպու մէսալըն պէօյիւք փայը Ամէրիգատան կէօնտէրիլի օլունա' պիր գըսմը տախի ինիլիթէրրատան վիրուտ էթմիշ տիր: Ձիգալօտա թապ' ու նէշը օլունան պիր իսվէճ զաղէթտա Միւթ- թէհիտէ ի Ամէրիգատա վէ Գանատատա ի- գամէթ էտէն վաթանտալարընը գահթէ- տէկեանա ի'անէ էթմէյէ թէշվիլ ու տա'վէթ էտէն պիր պէնտ նէշը էթմիշ, վէ պունըն նէթիճէսինտէն օլալազ մէզքիւր մահալլէրտէ պուլընան իսվէճի խրիսթիյանլար գահթէ- տէկեանա ի'անէ օլունա իւզըն 2,400 թալէր, եախօտ թագրիպէն 346 լիւրա ճէմ' էտիլ Մ. ֆիթէ կէօնտէրմիշ տիրէր: Յէրտիլ արա- սընտա իշպու խալիստահ մագաթէն ճէօմէրտ- ճէ վէրէնլէրտէն պիրի Նիւ Եօրդտա թապ' ու նէշը օլունան Սէլալէ նամ մէճմու'անըն սահիպ ի իսթիյաղը Մ. Սմիթ օլունա, միւ- մալիլէյն 300 թալէր, եա'նի 1133/4 լիւրա վէր- միշ տիր:

Ատանա գահթէտէկեանը իշիւն Աֆիօն Գարահիտարընտան, Յակոբ էֆ. Տօնէլեան- տան եարմ լիւրա, Գաթմաօնիտէն Պատ. Յակոբ Յիլեան վաթթապըլէ պիր լիւրա, Պատ. Գայիոս Գէմալեանտան պիր լիւրա, Ալա Ձամ Ինճիլի ճէմ'իլէթինտէն 60 զըշ, վէ Ձէյթուն հարիգէտէկեանը իշիւն Տ. Պ. Տօնճըեան էթէնտիլէն 40 զըշ: գապուլ էյ- լէտիլք:

ԱԳՁԵԼԵՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ			
Հոկտեմբեր 10/22, 1887			
Խա. ու. [գուլ. քէսըլ] 15 12 Բ. Տ. Եօլ սէհմ. 34 25			
Թասաֆիլէ Ի Տիւլ. Գայմ. 15 20 Խաթիլ. Տաթ. 37 5			
ԱԳՁԵ ՖԻՅԱԹԸ, լիւր 0ւմ. 100 զըշտան			
Մէճիտիլէ	108 17	Փօլ	90 27
Մէթալիք	98 20	Նաթիլէն	87 38
Պէշիլք	403	Գրիմիլ	54 15
Ալթըլէք	403	Լիւրա ինիլիլ	444
Մանէթ գալիս 40 4			

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ
Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՈՅԱՆՆԵՆ ՄԱԹԱՍԱՐԵՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՄԵՐԵ ՏԵՐ
Ֆիլանդալար Եօլուշը Ամէրիգան խան